

FOAIA POPORULUI

Prețul Abonamentului:

Pe un an 2 fl.
Pe o jumătate de an 1 „
Abonamentele se fac la Institutul Tipografic în Sibiu
și la toate birourile filiale de abonament.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada
Măcelarilor nr. 21).
Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Cu 1 Iulie st. v. 1894 încetând abonamentul la „FOAIA POPORULUI” pe jumătatea întâie a anului de față, domnii abonați sunt prin aceasta poștiți a-și reînnoi numai decât abonamentul, ca să nu fim nevoiți a înceta trimiterea mai departe a foii.

Prețul de abonament rămâne același:

Pe un an întreg 2 fl.
Pe o jumătate de an 1 „

pe timp mai scurt nu putem primi abonamente, nici cu începere dela alt termin, decât dela începutul și dela mijlocul anului (1 Ianuarie și 1 Iulie st. v.)

Domnii abonați noi să binevoască a-și scrie adresa corect și cetăț, însemnând posta din urmă, — cei vechi a ne spune sub ce număr au primit foaia până acum.

Administrația

„FOAIA POPORULUI”

Ce sântem noi?

Ceea-ce ministrii maghiari fac cu noi, naționalitățile nemaghiare din această țeară, numai lucru de oameni cumiți nu e!

Este dovedit de înșiși numărătorii oficioși, că în Ungaria și Transilvania locuiesc vre-o 16 milioane de oameni. Dintre acestia vre-o 6—7 milioane sânt

Unguri (cu toate lăpădăturile celorlalte neamuri și cu Jidovi cu tot), ear' nemaghiari: Români, Slovaci, Serbi, Ruteni, Germani, etc.; sânt de toți 9—10 milioane; adică aproape de două-ori atâția pe cât Unguri.

Lucru hotărît dar' că aceasta nu este o țeară curat «națională», adică locuită de un singur neam, cum e spre pildă Franca ori Italia, ci aceasta e o țeară așa zisă: «poliglota», adică locuită de mai multe neamuri.

Dară fiindcă nici un alt neam nu e așa mare la număr, în această țeară, ca cel unguresc, neamului unguresc 'i-s'a încredințat ocârmuirea țerii cu ajutorul înse și a celorlalte neamuri.

Ajunși odată bărbații de neam maghiar la cârma țerii, ei au fost orbiți de strălucirea puterii, creerii lor li-s'au înferbentat și au prins a visa și a se gândi la tot felul de nebunii, numai la aceea nu, ca încredințați dară cu ocârmuirea țerii, să aibă grije de fericirea ei și a tuturor cetățenilor ei.

Bărbații de stat maghiari 'și-au zis: „Bine că un noroc prost ne-a avântat de-am putut noi pune piciorul în scăriță, ce are să ne mai pese de celelalte neamuri nemaghiare din țeară, n'avem mai mult lipsă de ajutorul lor — vom cârmul și fără ele cum nouă ni-a plăc!”

Legi avem care dau drepturi de-o potrivă la toate neamurile, și maghiare și nemaghiare, întru ocârmuirea țerii și

umplerea slujbelor ei publice, dar' care și obligă de-asemena pe toate neamurile la plățirea dării pentru serviciile el-tuelilor țerii, — ministrii, voim ca în ocârmuirea țerii și în cuprinderea slujbelor publice numai din neamul nostru unguresc să între bărbați, — neamurilor nemaghiare fie-le destul că le lăsăm dreptul de a plăți dările cele grele!

Mai mult! Avem să le silim pe aceste neamuri, ca să se desbrace odată și de haina lor deosebită de a noastră, să se contopească și ele toate în al nostru neam, să vorbească toți numai ungurește, să simtă numai ce noi vrem să simțească, să umble numai cum noi vrem să umble, să-și pună cu toții piuteni asemenea nouă! De n'or vrea să o facă, le luăm de scurt, le gütuim, le nimicim! Pe calea aceasta să ajungem a ave un stat curat național, locuit de un singur neam!

Zis și făcut.

S'au și apucat ministrii unguri și bărbații de stat maghiari, de munca necinstită de a ne scurta pe noi nemaghiarii în toate drepturile noastre, a ne împinge mereu în laturi dela slujbele publice, și de a ne răpi pe incetul aceea ce mai scump ne e și nouă ca ori-cărui popor: legea și limba, naționalismul nostru!

Nu ne-au întreat de vrem noi să ne lăpădam ori ba de aceste tésaure sfinte ale noastre, ci au prins numai a bate cu piciorul în pământ și a striga: Voi neamuri nemaghiare toate, în cea mai scurtă

FOIȚA.

BUJOREL.

— Poveste —

de

Ioan Moța.

(Sfârșit).

De când spicul, rodind boabe, coace 'n vîrf de galbin paiu
N'a mai fost pomeană 'n lume de-așa vâlvă de alaiu,
Cu alaiul viu cu care Bujorel-Craiu a pornit,
Din Sfîntit să-și ducă draga lui mireasă 'n Răsărit.
De trei băței de săgeată lung șireagul de rădvane,
Cu copile îngălate ca de nuntă 'n scumpe haine;
Și flăcăi frumoși și tineri, horind vesel și purtând
Brături vii, cu curcubee, și cu ploștele 'nchinând. . .
Ear' rădvanele pe margini toate mândru podobite
Cu năframe 'n fel de fețe, prinsă 'n ramuri înflorite
De acați cu floare albă și cu roșii flori. Turbați
Și dând flăcări din copite fugeau roibii înfrânați
Toți în aur! Patru zile s'au tot dus înspre Apus
Fără leac de poposire; zi de-a patra au ajuns

L'alui Crâncen-Împăratul porți; aici cumătrul mare
S'a sculat și-a zis să stee, până-ce spre 'ntimpinare
Li-a eși 'mpăratul însuși cu-alui oameni, și-alui neamuri!
Și-a și stat alaiul. Însă putea sta până ce ramuri
De acați vor crește nouă, la alt an, cu nouă flori! —
Două zile și nopți două; în a treia zi în zori
Au trimis vătav să dea știre, și să vadă ce-i
De-i tot în drum, ori poate să fac că nici nu știu de ei?
A eșit atuncia Crâncen de 'i-a spus lui Bujorel,
Că pe Lila, dela taberi când s'a 'ntors acasă, el
Nicăiri n'a mai găsit-o; unde-o fi nu știe nime!
'I-au răpit-o, bună-seamnă, ceva smei din țeri străine —
. . . Bujorel a simțit numai, că puterile-i scad toate,
Că 'i-să 'ntunecă naintea ochilor, și nu mai poate
Să răsufle și să miște: 'i-a stat sângele în vine!
Și 'ntr-o clipă de 'ntemplantare a prins veste ficine.
Și-un lung murmur de mânie și muștrări s'a ridicat
Din șireagul cu nuntașii, și-au prins unii de-au strigat
Că nu-i drept, că nu se poate! minte Crâncen-Împărat!
Să s'adune toți flăcăii să-i scormone tot palatul,
Toată curtea! Rosecolit-au! dar' de urma fetei, pace
Să mai dea, nici palatul din temelii de 'l-ar desface!
Ear' flăcăii scoși din fire acum și mai din adins,
Și pe Crâncen bănuindu-l c'ar ști unde-i ea, 'l-au prins

vreme să vă ungurisați, că de unde nu, e vai de voi!

Noi ne-am împotrivit și ne împotrivim.

Atunci au început Măriile Lor a urma față cu noi o politică care numai cuminte și bună nu e. Au ridicat mâna cu parul suciților paragrafi ai legii, asupra noastră, și ne-au lovit și ne lovesc mereu și crâncen!

Dovadă nesfârșitul șir de procese ce ni-se fac, întemnițarea cu grămada a bărbaților nostri fruntași și prigonirile nebune asupra poporului și cărturarilor lui de pretutindenea.

Am văzut adesea pe câte un stăpân, urmat de slugii sei, cu parul în mână „cumintind“ pe cutare animal ca să între în jug. Și am văzut nefericitul animal une-ori intrând, dar' de multe-ori 'l-am văzut și făcându-și loc printre prigonitorii sei, une-ori dripindu-și în picioare!

Cu parul ori biciul în mână umblă stăpânul după vitele sale, — dar', întrebăm, ce gândește guvernul maghiar despre noi când mereu și mereu cu biciul în mână ne pânđește și fără milă isbește în unii și alții dintre bărbații nostri și prin ei în noi în toți Românii?

Ce? Crezi tu, guvernule, că cu biciul fărădelegilor (căci numai din legi nu e împletit biciul tău) vei pute să ne pleci pe noi pe Români în jugul un-gurisirii?

Sau ce? Crezi tu, guvernule, că cu biciul fărădelegilor în mână ne vei face să ne lăpădam noi de prea dreptele noastre cereri?

Sau, în sfârșit, ce crezi? Crezi că poți să pășești față de poporul român, ca cutare stăpân față cu boul seu de jug cu parul în mână, fără nici o teamă?

Bărbații de stat, ministrii maghiari să bage bine de seamă până unde întind coarda prigonirilor și până unde pun la probă răbdarea noastră, și să-și aducă

aminte că adese-ori 'i-s'a întemplat cutărui stăpân să fie strivit de boul seu, tocmai fiindcă cu parul în mână s'a apropiat de el.

Poporul român nu este boul de jug al nici unui ministru unguresc, și așa cu atât mai puțin drept are cutare Szilágyi ori Hieronymi a se apropia de el cu biciul în mână!

Să se poarte drept-aceea față cu noi ca față cu un popor, ce-și face datorințele către patrie și-și plătește grelele dări, în schimbul căreia pace se-și dee!

Ministrii maghiari prin sbirii lor se poartă față cu noi ca față cu niște animale, pe care le-au cumpărat pe banii lor, — să nu ne împingă însă să ne ridicăm odată și să ne punem în fața lor și a sbirilor lor ca să-și întrebăm și să le arătăm că

Ce suntem noi?! m.

Avram Iancu.

Din n-rul trecut: 262 fl. 13 cr. și 94 lei.

Din Brad (com. Hunedoarei) ni-s'a trimis de dl Adam Bolcu o listă cu bani adunați pentru „Monumentul lui Iancu“, dela următorii domni și doamne:

Adam Bolcu 50 cr., Pascu Bordea 50 cr., Constantin Tuduran 30 cr., Grozav Golcea 50 cr., Ioan Tuduran 10 cr., Lazar Golcea 30 cr., Toader Tuduran al Sandului 10 cr., Ioan Corinda 10 cr., Lazar Fărău 20 cr., Ioan Fărău 10 cr., George Tuduran 10 cr., Daniil Feier 50 cr., Ioan Calamar 10 cr., Nicolae Bolcu 10 cr., George Bolcu 50 cr., Toader Fărău 10 cr., Ioan Stanciu 1 fl., Petru Bolcu 50 cr., Ioan German, profesor 1 fl., Toma Golcea 10 cr., Ilie Golcea 40 cr., Adam Botoș 10 cr., Ilie Olariu 10 cr., Pascu Fărău 20 cr., Moise Olariu 50 cr., Petru Iacob 50 cr., Dr. Ioan Radu, profesor 1 fl., Sabin Safta 50 cr., Otilia Boneu 1 fl., Amalia Albu 1 fl., Lazar Andrei 5 cr., Zacharie Tuduran 10 cr., Toader Tudur 10 cr., Toader Șipoș 10 cr., Anghel Avam 10 cr., Vasile Damian, protopresbiter 1 fl., Milton Jurj 20 cr., Constantin Costin, profesor 1 fl., Ioan Golda 50 cr., I. Cutean 50 cr.

Suma 15 fl. 50 cr.

Trimițându-ne această sumă, dnul Bolcu, însoțește lista cu următoarea scri-soare:

„Cetind în nr 11 al „Foi Poporului“ apelul pentru ridicarea unui monument lui Avram Iancu, am simțit ca tot Românul ade-vărat, o nespūsă bucurie în sufletul meu.

„Mi-am gândit, că acum e rîndul fie-cărui Român bun, să-și facă măcar datoria, dacă nu mai mult, căci din lume se sting nu numai aceia care nu-și fac datoria, ci și aceia care mai mult decât datoria nu fac.

„Iancu a fost Craiul munților, ear' monumentul, ce 'i-se va ridica, să fie fala Ro-mânilor, și o dovadă că Românii deș' la număr un popor mic, dar' tare în voință și mari la suflet, și că-și știu prețu' bărbații, care mai vrut-au moartea, decât sclăvia pe vechiul lor pământ!.

Din București (lîngă Brad, comit. Hunedoarei) dnul preot Petru Popa și economul Milton Domșa au adunat dela următorii domni:

Petru Popa, paroch gr.-or. 1 fl., Nicolae Boticiu, paroch gr.-cat. 50 cr., Milton Domșa, econom 1 fl., Nistor Fugătă, primar 20 cr., Nicolae Boticiu, econom 50 cr., Pascu Duma, econom 30 cr., Ioan Pasca, econom 10 cr., Avram Thiu, econom 10 cr., Candin Boticiu, econom 20 cr., Ioan Costea, econom 20 cr., Oprea Bota, econom 20 cr., Moise Crișan, eco-nom 20 cr., Ioan Oancea, econom 20 cr., Dio-nisiu Popa, econom 20 cr., Simeon Oancea, econom 20 cr., Lazar Irimie, econom 22 cr., Ioan Circo, econom 10 cr., Nicolae Boticiu, econom 10 cr.

Suma 5 fl. 52 cr.

Din Vurpăr (lîngă Vințul-de-jos) economul Sara Manoilă a adunat ur-mătoarele sume:

Nicolae Zdrine, econom 20 cr., Ioan Mircea al lui Nicolae, econom 20 cr., George Mircea 20 cr., Ioan Stanca, paroch 20 cr., Gligor Bulbucan, econom 10 cr., Nicolae Ga-vrila, econom 10 cr., Avram Jeușan 20 cr., Iacob Bugnar, econom 10 cr., Vasile Bugnar, 20 cr., Luca Alb, econom 10 cr., Toma Ispas, cuțitar 20 cr., Sara Manoilă, econom 30 cr.

Suma 2 fl. 10 cr.

Și 'l-au dus legat la turnul unde stase 'nchisă Lila
Înainte de bătae, și iertând de toate mila,
Încuiatu-'l-au acolo, cu blăstem! — „Atunci scăpare
Să ai tu de-aici, și moartea atunci numai îndurare
Să simțească pentru tine și să-ți iee al tău duh,
Când din ape ori din ceruri, din pământ ori din văzduh
Răsărind, veni-va Lila, cu-al logodnei ei inel
Să lovească 'n a ta ușe, mire-avînd pe Bujorel!“

Până lumea 'ți-e frumoasă, și cu bine te petrece,
Zi pe zi s'alungă 'n goană repede! — dar' greu îți trece
Toată clipa, când în suflet simți furtuni că 'ți-se bat,
Ne-avînd pace la trezvie, nici odichnă la culcat!..

A ajuns pristavul curții, de-a dus veste și în plaiul
Cu frumoase stăvărițe, despre-aceea cumcă Craiul
Bujorel, crăesc sfat strîns'a și-a zis sfetnicilor sei:
— „Nu mai pot purta furtuna grea din suflet, dragii mei.
Eu mă duc să caut pe Lila pe pământ ori sub pământ,
Căci mă uscă pe d'antregul dorul ei; și jurămint
Greu făcut-am, fără dînsa să mai vreau eu ca să mor,
Și ea eară fără mine“ — Și crăescul lui sobor
S'a 'ncercat în fel și chipuri să-și desmante, să se lasă
Să nu plece, că-i va da lui Dumnezeu altă mireasă, —
Dar' el n'a vrut. Și deatuncia veselele stăvărițe

S'au făcut smerite foarte, par'că-'s chiar călugărițe.
Dimineața 'n zorii zilei, și nainte de culcat,
În genunchi, și cu-alor fețe 'n Răsărit, mătânii bat,
Și să roagă: „Ni-'l păzește, și ni-'l adă Doamne iară
Pe frumosul Craiu cu pace!“ Și 'n întreg cuprins de țeară
Să fac denii pentru dînsul; — pe când dînsul drumuri bate
Pe la Sfinte-Luni și Vineri și Dumineci preacurate,
Doară-'i pot spune de Lila unde e; dar' n'a putut
Să-și dea veste despre dînsa nici o Sfântă. — A 'nceput
Bujorel să 'ntrebe-atuncia dela fel și fel de vraci
Care știu să 'nchege ape, și-'ți ghicesc ce vrei să faci
Și ce gânduri ai, dar' nici ei despre Lila n'au aflat! —
Cu povară grea pe suflet, abătut și 'ngândurat
A mers Bujorel nainte vreme lungă și uitată...
până 'n fund de Miază-noapte; acolo a dat de-odată
Peste-un plaiu, plutind pe dînsul nor suriu de ceață rară,
Lat de tot, cât ar cuprinde șapte margini de hotară. —
Străbătînd prin nor, la mijloc peste munte-a dat, de peatră,
Ear' în munte scoburită peștere cu gura lată.
A intrat, vîzînd că 'n fundu-'i ardeau patru facle lungi
Pe o masă de alb marmor, cu picioare 'n nouă dungi;
Ear' pe masă sta o carte ca o biblie de mare,
Și din ea cetea cu grije un moșneag tot alb; și care
Ci-că era cel mai mare dascăl magilor din lume.

Din **Abrudsat**, au adunat d-șoara **Ana Mușiu** și **Terentiu Giurchescu**, următoarele sume:

Silviu Lazar 1 fl., Terentiu Giurchescu, 2 fl., Iuliu Mușiu 75 cr., d-șoara Ana Mușiu 50 cr., Teodor Vitca 40 cr., Alexandru Teleguțiu 20 cr., George Balomiri 40 cr., Alexandru Anca 10 cr., Solomon Coroiu 25 cr., Petru Cotea 20 cr., Augustin Meteș 20 cr., Joan Teleguțiu 10 cr., Petru Teascu 20 cr., Elena Meteșan 20 cr., Ioan German 20 cr., Nicolae German 20 cr., George Balta 30 cr., Vasile Giurca 20 cr., Nicolae Felea 50 cr., Nicolae Moldovan 30 cr., Zacharie Ciora 50 cr., Ioan Deoanca 40 cr., Alexandru Balta 40 cr., Nicolae Mladin 30 cr., Lazar Boldăș 30 cr., Elena Mușiu 20 cr., Iuliu Flocc 50 cr., Dionisiu Neagu 20 cr., d-șoara Rosalia Devean 10 cr., Petru Rusu 20 cr., George Mera Cisa 50 cr., George Mirdsa 20 cr. *Suma 12 fl.*

Singuratici au trimis următorii!

»**Liga culturală**« despărțământul din **Azuga**, prin secretarul seu, dl **C. S. Blebea**, 30 fl., dl **Emanuil Ungurean**, avocat în **Timișoara** 30 fl., dl **Ioan Ioanovici** din **Bozoviciu** 1 fl., dl **George Kertész** din **Turda** 1 fl., dl **George Petrovici**, locotenent din **Craiova** (România) 10 lei. *Suma 62 fl. și 10 lei.*

De tot 359 fl. 25 cr. și 104 lei.

T. Liviu Albini,
dătător de samă.

În legătură cu această dare de seamă, răspundem și la întrebarea pe carea ni-o pune un Român din **Ternova**, prin o corespondență de data **28 Iunie** v. a. c., că adecă primit-am ori nu din comuna d-lor o colectă cu vre-o 6 fl.?

Răspundem: *la noi nu a sosit!*

Să se reclame la postă cu recipisa, dacă s'a trimis.

Un pas înainte!

„Prietenii“ Ungurilor sporesc.

Cine nu crede să cetească următoarele șire despre ce s'a întâmplat mai zilele trecute în **Lipsca** (mare oraș în Țeara-Nemțească).

Dl **Ghiță Popp**, profesorul isgonit din **Brașov** la porunca guvernului unguresc pântru-că e prea bun naționalist, a pe-

trecut anul acesta în Germania la școli mai mari.

Aci a făcut cunoștință cu o mulțime de Nemți, cari departe fiind de noi, ne cunoșteau foarte puțin pe noi Românii, ear' pe Unguri îi cunoșteau foarte rău, și anume nu aveau nici o știre de fără-delegile stăpânirilor ungurești.

Dl **Ghiță Popp** s'a hotărât să țină adunare la care să poftască pe toți studenții și pe toți profesorii și învățații, și să le dea acolo unele lămuriri despre cum se trăiește în Ungaria dacă mamă-ta nu te-a născut cu pînteni la călcăe.

Și a spus domnul **Ghiță Popp** numai adevărul mulțimii de ascultători tineri și bătrâni ce se adunase. Ear' ca vorbele d-sale să nu pară a fi isvorite din o inimă pătimasă și plină de ură față cu nația, ai cărei fruntași și slujbași apasă și chinuie pe neamul seu, — dl **Ghiță Popp** 'și-a adunat pe acea zi o mulțime de foi ungurești, lăsându-le pe acelea să vorbească ici-colo, drept adevărate a ziselor d-sale.

Astfel li-a cetit din »**Pesti Napló**«, foaie din Budapesta, o parte din un articol scris despre **Sași**, frați de sânge cu **Nemții**. Și eată ce zicea foaia ungurească în articolul seu: »**Sașii trebuiesc striviți la părete, biciuiți și călcați sub picioare!**« Inima Nemților din adunare, de bună-seamă va fi crescut de „bucurie“ când au auzit cu ce plăcinte îmbie Ungurii pe frații lor îndepărtați, pe Sași.

Li-a cetit mai departe din o carte a unui învățat Ungur, **Pulszky Ferencz**, ce scrisese el despre **Slovacii** din Ungaria. Eată ce: »**Slovacii n'au drept de viațuire pe pământul maghiar**« — cuvinte din care ascultătorii au putut vedea ce bine le merge și altor străinii afară de Sași în Ungaria, — apoi li-a cetit din altă foaie ungurească, »**Magyar Hirlap**« ce zice și ea: »**ar fi timpul ca în lăuntru granițelor statului unguresc să nu se mai afle nici Nemți nici Români nici**

Slavi!« — ca să se vadă ce păreri au conducătorii Unguri și despre noi și Slavi.

Li-a spus apoi dl profesor **Pop**, întreagă povestea dureroasă a luptelor Românilor, procesul Memorandului, batjocorirea preotului **Popescu**, și altele.

Le-a cetit apoi din »**Nemzet**«, foaie ungurească din Pesta, o parte a unui articlu, în care un student ungur ce a fost prin Germania, scrie despre studenții nemți că ar fi numai niște beutori, niște destrăbalați, fără nici o învățatură, și cu mult mai proști ca cei Unguri din Ungaria, — și aci a fost rîndul studenților germani ce erau de față, să le crească inima de lauda ce o pune pe ei un învățat student ungur!

Dl **Popp** a încheiat apoi rugând pe Nemți să sară în ajutor fraților lor Sași ardeleni, primejduiți ca și noi în naționalitatea lor, și alătura cu ei să iee în apărare și dreptele cereri ale celorlalte nații apăsate de stăpânirea maghiară.

Cu tunete și bateri în palme a fost coperită vorbirea dlui profesor **Popp!**

După d-sa s'a dus în fața publicului profesorul german **Weigand**, care și el s'e pregătise a vorbi de acest privilegiu.

Cu o grămadă de mape colorate în mână, dl **Weigand** arată cum în Ungaria locuiesc șesă popoare: **Maghiari, Germani, Români, Slovaci, Ruteni și Sârbi**. Arată că Maghiarii stănt abia ceva peste a treia parte a locuitorilor. ear' două părți **nemaghiari**. În vorbirea sa profesorul **Weigand** a zis:

„Maghiarii au drept la conducerea naționalităților din Ungaria (fiind al lor numărul mare). Ei li iau însă acest drept astfel, *ca și când lor le-ar fi iertat a silă cu ori-ce mijloace pe celelalte neamuri de a se face Maghiari!* Fiecare popor are însă dreptul netăgăduit de a-și păstra și cultiva limba mamei sale, și nici o putere lumească nu poate silă pe un popor ca să-și schimbe, împotriva voinței sale, limba lui cu o altă limbă străină!“

Vorbind despre sila cea mare ce-ș dau stăpânirile ungurești de a ne desbrăca

Pa spus Craiul, cu frumosul, că de ce-a venit anume,
Un ochian a prins sihastrul auzind, și a eșit
Și cu Bujorel de mână sus pe munte s'a suit
Și 'n ochian căutând spre cele patru părți a lumii toate,
Își încreți nițel fruntea, stă puțin și s'e socoate,
Și-apoi zice: — „e tot bine nu ved unde-ți, mi s'arată
Însă umbra ei în preabăt de mari ape; îngropată
Pare-a fi în fundul mării dela Miază-Zi; te du
Și o caut' acolo; însă ca să poți să întri tu
Și în ape, eat' aicia o sminceaună de drimoc
Fermecat, cu ea în mână poți străbate ori-ce loc
Pe sub ape!“ — Mulțumindu-ți Bujorel plecă pe dată
Dus de dor, și a mers o vreme și mai lungă, mai uitată —
Până ce-a ajuns la ape mari și-adânci în Miază-Zi.
Cu gând pironit la Lila și zminceauna 'n mâni, pași
Bujorel în val de ape, și pe unde el trecea
Vijiind să da în laturi și drum larg apa-ți făcea.
Patru zile de-amăruntul a căutat mereu prin ape,
Și pe când era mai gata ca din inimă să-ți scape
Cea din urmă fărmitură de nădejde, eat' a dat
De-un mormânt săpat în marmor; el a stat și s'a mirat,
Căci așa un lucru încă n'a văzut călcând pământul,
Cu strat verde de mușchiu fraged, cungiurat a fost mormântul,
Și capac avea de-asupra, iscusit de tot cioplit

Din mărgean sclipind în fețe; ear' pe dînsul răsădit
Era strat cu flori; de-a dreapta avea zală grea de aur,
Și țifni în ceea parte tot de aur; meșter faur
Trebuie-a să lucreze să le facă! Bujorel
A prins zala și cu frică ridicat-a 'ncetinel
De capac, și ca un fulger a fugit prin el fior
Când văzut-a că mormântul nu-i locaș cuprinzător
De vr'un mort, ci e intrare într'o lume tainuită...
Dela ușa ei atrîna scară meșter întocmită
Din o sută drugi de aur. Bujorel s'a coborît
Și-a văzut că noua lume nu-i un câmp nemărginit,
Ci e numai o grădină înflorită, minunată,
Carea stă cu patru lanțuri nezdrăvane atrînată,
De al mării fund. Și vede că la mijloc de grădină
E un mic palat, că varsă valuri groase de lumină
Din cei patru sori din colțuri. La 'nceput s'a 'nflorat
Nițel Craiul, dar' în urmă înlăuntru a intrat,
Și-a găsit șezînd la masă fete trei, cu negre plete.
Țipet lung și plin de spaimă a scos una dintre fete
Întrînd Craiul... Era Lila!... carea fără să mai știe
Cum, cum nu, s'a trezit numai că, plîngînd de bucurie,
Ținea brațele 'nceștate de grumazi la Bujorel,
Și de-al seu lipindu-ți peptul, dragi ochi plânși săruta el...
Deșteptați din amețeața fericitei revederi,

pe noi de naționalitatea și limba noastră, învățatul profesor german zice:

„Un politic Ungur, *Pázmándy*, strigă: *„Vé plecați ori Vé frânger!”* — adică nemaghiarii. E întrebare însă că cine se va frânge mai întâiu? Această străduință bolnăvicioasă de a ungurisa, nu e o dovadă de putere, ce nu are a se teme de nimic, ci e tocmai semnul friciei, al simțirii proprii neînsemnătăți între popoarele Europei!”

S'au luat apoi hotăriri, două. Una care sună astfel:

„**Schulverein-ul** (o societate de învățați Nemți) **german din Lipsca își ține de datorință a provoca pe frații lor Germani din Ungaria și Transilvania să meargă mână în mână cu celelalte naționalități asupra, să dea față contra încercărilor de ungurisare ale guvernului maghiar!**”

Hotărîrea aceasta a fost primită cu nespusă însuflețire de către cei de față.

Un al treilea învățat Neamț luând cuvântul zice că doctorii nemți n'ar trebui să vie la vară la adunarea doctorilor în Budapesta, căci nici acea adunare n'are să fie altceva decât năsip în ochii lumii, ca-și-cum și Maghiarii ar fi ceva.

„*Peste tot ei, Maghiarii, zice învățatul Neamț, nu pot fi socotiți ca alți oameni luminați, căci ei sunt nebuni!*”

Studentii nemți la rîndul lor drept răspuns la batjocura ce li-s'a făcut în *„Nemzet”*, au luat în această adunare următoarea hotărîre:

„Studentii germani din Lipsca, poftesc pe colegii lor dela școli înalte din Germania, ca în vederea batjocurilor din *„Nemzet”* — *să dea sfat studenților Unguri, de a încungiura pe viitor cât pot universitățile (școlile înalte) germane, căci între tinerii universitari germani, ei, Ungurii, se nu să mai aștepte la bună-primire și la dragostea cu care de altfel au ei obiceiul a primi pe toți streinii!*”

Lucru hotărît dară că „prieteni” Ungurilor și ai guvernelor lor sporesc pe zi ce merge!

Aici la noi în țeară, biserica catolică a declarat, precum am spus-o, că îl

are tare la inimă pe guvern și legile și va lucra din răspuțeri pentru a-l ajuta să se ducă, cu o zi mai înainte, peste cap.

În străinătate, precum vîzurăm!

Mergeți numai înainte, nebunilor dela guvern, pe căile de acum! Vă va ajuta D-zeu să câștigați și pe părinții vostri — contra voastră. Și la un capăt apoi tot trebuie să ajungeți!

Lupta tinerimii noastre.

Din Cluj dela un tînăr primim spre publicare următoarele șire:

Onorată Redacțiune!

Pe 42 de tineri români dela universitatea din Cluj i-au luat profesorii în pîră la porunca ministrului, pentru-că au făcut și împrăștiat prin popor când cu procesul „Memorandului” un *„Manifest”* și *„Apelul”*, prin care era chemat poporul la Cluj ca să-și arete alipirea către conducătorii sei și să arete că acel proces îndreptat în contra acelora care poporul i-a încredințat cu purtarea treburilor lui e al întregului popor român.

Încă înainte de începerea pîrei i-au lipsit la 5 Iunie de toate drepturile ce le au universitarii.

A ținut până a două săptămâni, ear' în 15 Iunie au adus profesorii hotărîrea, că ei lasă deocamdată pîra într'u atîta, până va aduce jupecată în treaba aceata judecătoria civilă.

La judecătoria însă poate să se tragăne lucrul 1—2 ani, până atunci însă cei 42 rămân sub pedeapsa ce li-s'a măsurat în 5 Iunie și prin aceasta sînt nefericiți pentru totdeauna.

Pentru-că în înțelesul hotărîrii din 5 Iunie jumătatea anului scol. trecut începînd dela Crăciun nu li-se ia în socotință.

Tot asemenea nu li-se-va socoti ce ar asculta pe viitor la această universitate până la sfîrșitul pîrei peste un an doi.

Dar' ce le folosește celor 42 cât au umblat la universitate în anii trecuți până acuma la Crăciun, dacă sînt împedecați să-și isprăvească școala și să iee cândva roada ostenețelor de aici.

Tot în înțelesul hotărîrii pomenite, nu li-se dă testimoniu de depărtare, fără de care la altă universitate nu-i primesc.

La cei-ce sfîrșesc școlile nu li-se dau testimoniile din urmă, și așa nu-și pot face rigoroasele, ear' juristii absolvenți sînt pe lîngă aceasta împedecați dela începerea praxeii de 3 ani până după finirea procesului și până după împlinirea pedepsei ce se va dicta atunci.

Nu-i lasă mai departe să facă examen nici colloquie.

Din cei 42, 21 sînt, care se susțin umai din stipendiu. Suma ce o da la an stipendiile acestora e 6000 fl.

Dacă nu pot face examen ori colloquie barem, stipendiștii nu au cu ce să-și arete înaintea celor-ce dau stipendiile, sporul ce l-au făcut în anul acesta și urmarea va fi că își vor perde stipendiile. Apoi chiar să se termine la toamnă prin ceva minune și pîra ce o va porni de aci încolo judecătoria precum și pîra pornită și lăsată deocamdată într'atîta de profesori, așa ca să li-se concedă celor 42 să asculte mai departe la universitate, fiind absolvați de pedeapsa dictată în 5 Iunie; întreb cum se vor susține la universitate dela toamnă încolo cei 21 inși, lipsiți fiind de stipendiu încă în decursul acestei veri? Nu numai că nu vor ave cu ce să se susțină la universitate, dar' și pentru câștigarea pînei de toate zilele vor fi siliți să iee lumea în cap.

Luând în socotință cele zise până aci nime nu se va îndoi, că cei 42 de tineri sînt nefericiți pentru totdeauna, pe temeiul unei hotărîri aduse înainte de a cerceta lucrul mai de aproape!.

Cineva.

Un plugar prea cinstit!

„*Tribuna*” primește următoarea scri-soare, pe care o reproducem și noi.

Șoimuș, 6 Iulie 1894.

Onorate Dle Redactor!

Grăbesc a Vă scrie despre următoarele isprăvi de ale slujbașilor maghiari, sîvîrșite în Șoimuș, lîngă Bistrița.

Astăzi pe neștiute solgăbirul Takács ear' a intrat în Șoimuș însoțit de gendarmi, fără de care nu se poate mișca un pas, căci e fricos ca iepurele.

Le păreau cele ntemplate toate numai ca de ieri.
Și n'trebând-o apoi Craiul, cum aici a fost ajuns,
Suspînând din greu copila cu cutremur a răspuns:
— „După taberi, din turn noaptea m'a scos taică-meu afară
Și plîngînd m'a dat în mână celui dintăiu vraciu din țară
Care m'a dus la locașul seu în codru, și-a chemat
Duhul-Apelor la sine, și în sama lui m'a dat
Să m'ascunză; el aicea m'a adus, în loc cu soare,
Să-mi petrec vremea cu aste două scumpe sorioare,
Cari pățit-au ca și mine, și sînt fete de mpêrat
Ce de smei pețite fost-au și părinții nu le-au dat...”

După lungă așteptare, târziu foarte pentru el,
Crâncen, slab, mai mort; aude lovind ușa n'cetinel —
S'a deschis de loc; și eată, cu ochi plânși sta n'tr'nsa Lila!
Plânși ochi avea și mpêratul; ci pornind el ca copila
Să-și mai string' odată n' brațe, a vîzut pe-al ei iubit!
Și de drag, și de mînie, a căzut jos... și-a murit...

Liniștită e viața și plăcută, în rîcoarea
Din palate; aici traiul trece drag, cum trece boarea
Peste frunți în seri de vară. Și n' rîcoare liniștită
Duce-și zilele mpêratul-Bujorel, cu-alui iubită
Lila; ei cu drag să pleacă peste leagănul de aur

Podobit cu nestemate, pus pe pele de bălaur,
Desmerdând mic prinț, și n' ochii lui senini, dulci și mîrunți
Află-și dînși desfătarea tinereței; ear' cărunți
Când vor fi, el fi-va fala lor, și-a țerii lor domnești!
Că-i frumos boboc, cum numai pe la curți împêrătești
Povestite n' basm să află; și-i vînjos, și crește tare!
Cred părinții lui că fi-va voinic fără așemînare!...

Scrisoare deschisă

domnului GEORGE COȘBUC!

De când te-ai dus dela noi
Nu ne-ai mai scris înapoi,
Ca să aști cum mai stăm;
Sau noi prin cin' să aflăm:
Despre scumpa-ți sănătate,
Nici din oraș, nici din sate,
Ba nici din vre-o scrisoare
Cum îți merge? Bine oare?
Căci foarte ne-am bucura:
Dacă ar fi aievea așa.

Ioan Popa Necșa.

În vreme de 4 săptămâni în trei rânduri a fost în Șoimuș. Întâia-oară când a făcut cercetare în case la întreaga inteligență locală; a doua-oară când a plecat preotul Ioan Baciu la Cluj în procesul pentru adresa de alipire, cu care privilegiu dl solgăbiru a putut să vadă cât de mare este alipirea între popor și conducătorii sei, din minunata mișcare ce a arătat poporul din Șoimuș față cu iubitul seu preot.

A treia-oară a venit astăzi pentru a înălțura pe economul Ioan Marian Baciu din postul de cassar comunal, *pentru că a fost în 7 Maiu la Cluj.*

Dar' și astăzi ca și în celelalte rânduri s'a depărtat foarte *nemulțumit* din Șoimuș. Și cum nu, când un țeran român cum e Ioan Marian Baciu *nu vrea să subscrie protocolul ce 'l-a luat cu dînsul, pentru că acela nu a fost luat în limba română;* și la ocara ce o face „Măria Sa“ dl solgăbiru lui Ioan Marian Baciu cu cuvintele: *«D-ta fost cassar, fost domn, om nu este!»* (după-ce 'l-a înălțurat din postul de cassar), acesta are cutezanța de a răspunde: **„Nu face nimic, căci mai bine să fiu econom cu bani decât domn fără bani!“**

La acestea solgăbiru a cărnit din nas și s'a dus mai departe cu buzele umflate.

Tot în luna aceasta a scos pe Victor Baciu din postul de primar și Ioan Marian Baciu din postul de pădurar, ear' gendarmii își fac o mulțime de notițe tot referitoare la Șoimuș și patrolează mai în toate zilele stradele Șoimușului

Tare au îndrăgit patrioții poporul din Șoimuș, mereu voesc să-l vadă. Și cum nu, căci chiar și Maghiarii din Cluj unde vedeau pe trimișii Șoimușenilor, care au fost la procesul Memorandului în Cluj, rămăneau uimiți de frumseța portului lor și exclamau: *«faj be szép, csak kár hogy oláh kézi munka»*. (O, ce frumoase sînt, pagubă că-i lucru de mână românească!)

Ce va mai fi vom vedea, noi la toate stăm gata. *Corespondentul.*

Procese cu ridicata!

«Dreptatea», foaia românească ce ese dela Anul-Nou începînd în fiecare zi la Timișoara, a fost și ea luată la ochi de „dreptatea“ ungurească a procurorilor maghiari.

Din viața Moților.

Cam pe după secere Moții, a căror sterpe hotare nu produc nici o mană pentru hrana de toate zilele, siliți sînt a-și duce vasele — isprava mînilor lor — la țeară în schimb pentru roada pămîntului. — În mersul lor ei se întovărășesc câte 4—5 inși, ca împreună să bată lungul drum de pe la Vidra, până la Biserica-Albă, Panciova și Seghedin. Dacă omul îl întreabă „până unde, băciuțule“? înainte de a-ți răspunde ei cu căutătura lor ageră ca de vultur te privesc și dacă nu li-se pare a fi Român, nu te învrednicește nici de un răspuns, ear' dacă se cred în drept a te ține de Român, apoi cu toată hotărîrea îți răspund că: *meem de aucea dela Gidra până pe ci pe la Timișoara* sau alt oraș, după-cum 'și-au pus ei de-a ținta mersului lor. Mergînd ei tot vînd din marfa lor până-ce se gată, ear' gătînduli-se marfa, ei se întorc Pe banii astfel câștigați din mînoasele câmpii ale Bănatului cumpără ei bucate pe care aujunși acasă în trgurile dela Abrud, Zlatna

Ministrii maghiari, cari poruncesc ei procurorilor să se arunce cu atîta „dragoste“ asupra foilor românești, multe vor fi știind, un lucru însă simplu și înțeles și de cei mai mărginiți oameni nu-'l știu și nu-'l înțeleg ei, că adevărat, *cu reul luându-te, e peste putință ca să câștigi pe cineva pe partea ta și pentru planurile tale!* Atîtu ar trebui să aibă și ei în a lor glavă. Dar' nu.

Ei tot mai cred și astăzi că Românismul îl fac cele două-trei foi românești. Dacă aceste foi n'ar fi, simțemintele naționale ar perî de loc din toate piepturile Românilor, și ungerisarea lor ar merge strună!

Socoteală proastă.

Amețiți însă de această socoteală ei voesc să nimicească foile românești, despre care cred că le sînt singurele pedeci în calea uritei lor muncii.

„Tribuna“ a avut până acum 18 procese de presă, care au costat-o mai multe zeci de mii de florini, și zeci de ani de temniță pe redactorii ei, — și va mai avea încă multe și grele procese.

„Foaia Poporului“ abia de un an și jumătate, are cinci procese de presă, două pertractate, trei încă nu.

„Gazeta Transilvaniei“ a avut și ea și au zăcut și redactorii ori colaboratorii ei vreme lungă în pustiu de temniță.

„Dreptatea“, cea mai tină, are să-și dea și ea prinosul ei. Abia de o jumătate de an de când apare, și s'au pornit contra ei până acum unsprezece procese de presă, nici unul însă nu s'a pertractat încă. Prinos bogat va da dar', tinărul ziar. Procurorul se spune că lucră deja la al 14-lea proces al ei. Domnii Dr. Valeriu Branisce și Dr. Corneliu Diaconovich sînt trași la răspundere, întâiul ca redactor al doilea ca căpetenia foii.

Și voi sta și redactorii acestui ziar în fața juraților pătimași, și vor fi osân-

și Cămpeni le desfac spre vînzare. Fie zis spre mândria lor și spre bucuria noastră între munți numai ei sînt singurii speculanți care se cuprind și cu vinderea bucatelor, fiindcă până acum 'i-a ferit bunătatea lui Dumnezeu și vîrednicia lor de lipitoriile jidovești. — O astfel de caravană moțască mai an, era cât pe aici s'o pătească din cumpeneala unui Ungur. Ungurul avea în mezuina grădinii sale un pîr, ale cărui crengi de fructe încărcate spre uliță se aplicau. Unul dintre Moți rămînînd ceva mai înderît de ortacii sei cu o mică sburătură, a tras în pîr, crezînd că pomul se va ține de moșia cutărui Român, care bucuros și voios cîstește din ceea-ce D-zeu dăruiește. Ungurul însă pitulat în dosul gardului de abia a apucat să arunce Moțul în pîrul lui și 'i-a și sărit în grumazi lovindu-'l de vre-o două ori peste spate. Mama ungerului într'aceste striga „pere 'ți-a trebuit pere mîncă“. Scăpat Moțul de strîmtoare 'și-a vîzut de drum. — În satul vecin niște copii neisprăviți sîntu-s'au în vîrfurile casei la cuibul cocostărcilor pe care 'l-au buntuzuit

diți și își vor face numele și mai cunoscut și mai iubit tuturor Românilor.

Guvernul unguresc însă tare se înșeală crezînd că prin aceste mijloace miserbarele va împăca pe Români și-'i va face să se ungeriseze, precum ei doresc.

SCRISORI.

Prigoniri nebune!

Lupoaia, 20 Iunie 1894.

Onorată Redacțiune!

Cu cea mai mare mîhnire vă facem cunoscut, că fisolgăbiru nostru cu 12 gendarmi și un locotenent precum și notarul Török Fózsef în 14 Iunie n. a venit în comuna noastră pe neașteptate năpustindu-se asupra casei iubitului și bravului nostru domn și proprietar Teofil Dragomir, scormonindu-'i toate hîrțile și toate cele aflătoare în casă, în celelalte clădiri și în podurile aceloră precum și hainele oaspeților d-sale, fără-ca să fie aflat ceva lucru vătămător de lege, fiind dl Teofil Dragomir, unul dintre cei mai mari și cinstiți proprietari din giur. Pricina pentru care d-sa e prigonit așa orbiș de cătră stăpînirea ungurească nu poate fi alta decât aceea, că d-sa își iubește neamul seu românesc cu toată căldura inimii. ce vreau însă prigonitorii nostri cu atari prigoniri? Doară vreau să ne înfrice pe noi țeranii și pe cărturarii nostri ori să ne înstrăineze pe noi unii de alții? Pună-'și pofta în cuiu, fiind dreptatea pe partea noastră a Românilor și știindu-ne nevinovați, nu ne înfricăm de nime, despre aceasta s'au putut convinge și acum, căci dl Dragomir a privit liniștit dar' hotărît în fața oamenilor stăpînirii, și dacă aceia 'i-au încungiuurat casa înarmați nelăsându-ne pe noi în curte, noi încă 'i-am încungiuurat grădina întăriți în inimi cu arma dragostei cătră neam și cătră dl Dragomir, care dragoste nici o putere omenească nu o va putea smulge din piepturile noastre, și cu căf ne vor prigonii mai tare pe bărbații nostri, cei învățați, cu atîta vom deveni mai curagioși și mai rivnitori pentru cauza cea mare a neamului românesc. Sau ce eugetă cărturarii jidano-ungurești, că noi țeranii români dacă tăcem când câte un notar sau alt dirigător unger ne batjocorește, eugetă că doară tăcem de proști și fricoși? Se înșeală foarte, și-'i sfătuesc să nu se razime până în sfîrșit, pe îndelunga noastră răbdare!

făcînd mare supărare între cocostărci. Astfel un cocostărc ca să-și răsbune necălitura copilărească într'un câmp păstorit numai de vâcari de român a căutat și găsit o vatră de foc, din a cărui spuză a luat un jar în cioc, cu care se grăbia a-'l pune pe cuibul spart. Un vultur oare-care din vezuina săteanului privia îngăndurat la cocostărc și crezînd că te miri ce bucătură bună duce 'n cioc, ca fulgerul s'a repezit la el și a început să se scarmene laolaltă; în hărțueala aceasta cocostărcul a scăpat jarul din cioc, care apoi oblu în vîrfurile șurii ungerului a sburat. Lucru prea lesne de priceput: într'o clipită șura Ungurului într'o bobotăe groasă și roșie s'a îmbrăcat din care numai cenușe a mai rămas. Româncele vecine ale Unguroaicei vîzînd focul au început a striga cât puteau: „ahahaha acelea's pere“. Reîntorși dela câmpie și guind Moții în sus la țeara lor ziceau unul cătră altul „apoi noa, noa, bag-seama așa a fost să fie, ca Ungurul pentru trei pere să peardă o avuție“.

Sibiu, în luna lui cîrișer 1894.

Eugen T.

Din satul nostru au fost mai mulți inși la Cluj în ziua de 7 Maiu, ca să arete în numele tuturor alipirea noastră către scumpul nostru comitet național, s'a aflat însă o lăpădătură a neamului nostru, un perde-vară în nădragi, un om fără căpătâiu, fără nici o stare, ficior de popă din satul Bociu, al cărui nume nu-i vrednic să fie scris în această foaie, acest prăpădit eată în 7 Maiu a eșit înaintea notarului în uliță de a pîrît pe aceia care au fost la Cluj; ear' pe acel pîrîtor nemernic îl predăm disprețului celor care îl cunosc.

Un plugar român.

O îndreptare.

Copand, 28 Iunie 1894.

Onorată Redacțiune!

În prețuita «Foaia Poporului» ce redactați în nr. 22 dela 12/24 Iunie a. c. la Cronică, sub titlul: «O băneală» un țerean din *Filea-de-jos* se plînge în contra preotului de acolo.

Subscrisul am de-a însemna, că *Ioan Pătăcean*, despre care corespondentul zice greșit că e preot în *Filea-de-jos*, e preot la noi în *Copand*, și cu privilegiul procesului Memorandului a fost la Cluj, cu tot poporul din comuna noastră!

Țeranul din *Filea-de-jos* nu știe numele preotului seu, și-l pune după-cum e în Șematism din greșală.

Vină ori-cine la noi în *Copand* și se va încredința, că noi la îndemnul parochului nostru avem mai mulți tineri la școale mai înalte, la universitate, teologi, apoi la preparandie ba chiar și fete de țeran crescute la școală ș. a.

Rugându-vă să publicați această îndreptare sînt

Cu toată stima:
Septimiu Basil.

Mai nou.

Procesul Memorandului la Curie.

E știut, că osândiții în procesul Memorandului au făcut apel la Curie în contra judecării ce li-a adus-o tribunalul din Cluj.

În zilele de 9, 10 și 11 Iulie n. Caria a luat în desbatere acel recurs, și la 11 Iulie a adus hotărîrea.

Nu multe nădejdi aveam despre o deslegare ușurătoare a pedepselor. Acum s'a adevărit că n'aveam la ce nădăjdui nimic, nici dela acest înalt scaun judecătoresc.

Curia a respins cererea acuzărilor de a se nimici judecata osânditoare și a întărit judecata tribunalului din Cluj!

Astfel vom trebui să ne despărțim, cu multă durere, de scumpul nostru osândiți, care vor intra în vreme scurtă, în lăuntru întunecatelor temniți pe vreme de mai mulți ani.

Asta însă nu ne desnădăjduiească, ci mereu și mereu înainte să mergem pe drumul luptei naționale începute de dînșii!

CRONICĂ.

Românii și Francezii. Am spus la rîndul seu, că din privilegiul morții președintelui republicii franceze, a lui *Carnot*, s'au trimis și din Ardeal la Paris două telegrame, una din partea foilor românești, alta din partea membrilor osândiți ai comitetului nostru național. Ministrul francez *Dupuy*, care a fost însărcinat cu primirea tuturor telegramelor de acest fel, a primit cu acest privilegiu zeci de mii de telegrame din toate părțile lumii, dela toți domnitorii și dela toate popoarele. Din acea mare mulțime de scrisori și telegrame apoi, după înmormântare, el a ales pe cele de mai mare însemnătate și le-a dat să se publice prin toate foile franceze. *Între acestea, publicată a fost și telegrama românească a iubitorilor nostri osândiți.*

Promoțiune. Ni-se scrie din Viena, că dl *Teofil Lupu*, Român bucovinean, a fost promovat Sâmbătă în 14 Iulie n. la gradul de Dr. în științele medicale la universitatea de acolo.

Foile străine despre noi, n'au încetat a scrie și încă tot despre Memorand. Așa foia muscălească, „*Moskowskia Wiedomosti*” scrie sub titlul „*Prigonirea Românilor*” un articol mai lung, în care osândește cu cuvinte aspre pornirea guvernului maghiar contra tinerimii noastre universitare. „Dela procesul Memorandului din Cluj încoace, starea Românilor a ajuns a fi de ne mai suferit! Orașele și satele românești gem de gendarmii ungurești, ca-și-cum numai acum s'ar fi sufocat (nădușit) o revoluție. *Acestia* apoi (adecă gendarmii) *jidăresc și nepăciuesc poporul*, și dacă un Maghiar pîrește pe vr'un Român, acesta de loc e tîrît în temniță!” . . . Numai lipsa de spațiu ne împedecă a reproduce articolul întreg, de mult adevăr spunător.

Își tem pelea. De curînd s'au cules armele dela toți locuitorii pacinici din *Buciumul-de-munte*, deși oamenii aveau slobozenie să țină armele. E cam deochiat lucrul acesta Coconii împintenați de pe la noi parcă-și cam tem pelea! Altcum n'am pute înțelege acea nedreptate ce se face locuitorilor români de a li-se lua armele, în vreme-ce Maghiarilor li-se pun tocmai la îndemână din partea statului! De altfel e și aceasta o dovadă despre măsura cu care măsura guvernul cetățenilor țerii!

Cultură ungurească. În 30 Iunie st. n. preumblându-se sara pe la 8½ oare domnul *Rubin Patîția*, *Augustin Țimbulea* și *Iosif Roman*, prin promenada *Albei-Iulie* au început niște nevrednici-neromâni a fluiera și sbiera câte neplăceri toate, ba încă se zice că au aruncat cu petri după vrednicii Români. Eată cât de cinstită e cultura unor Unguri.

Cătră Regele Carol I. Cetățenii orașului *Vasluiu* (în România) au înaintat de curînd o scrisoare Maiestății Sale regelui *Carol I.* al României, în care îl roagă ca să le dea ajutor Românilor din Țeara-Ungurească și să le dea spriginul seu moral la deslegarea cestiunii lor.

Necrolog. *Nicolae Dobrota*, paroch gr.-ort. în *Poiana*, după grele și îndelungate suferințe s'a mutat la cele vecinice *Mercuri* 29 Iunie (11 Iulie) a. c. la 3 oare dim. în al 65-lea an al etății și al 41-lea an al serviciului preoțesc. Această adîncă durere se aduce la cunoștința tuturor rudeniilor, prietenilor și cunoșcutilor. Rămășițele pămîntești ale scumpului decedat se vor așeza spre odichnă vecinică *Vineri* în 1/13 Iulie la 1 oară d. a. în cimiterul bisericii vechi din *Poiana*. Fie-i memoria binecuvîntată, *Poiana Sibiului*, în 29 Iunie 1894. *Falnică familie.*

Loc deschis.*)

Dare de seamă.

Luni, a 2-a zi de *Rusalii*, junimea economă din comuna *Măderat* (comit. *Arad*) a aranjat o «*petrecere populară*» în ocolul școalei de copii din *Măderat*. *Petrecerea* a fost foarte cercetată, mai ales de plugarii din comunele învecinate: *Agrîș*, *Galșa*, *Musca*, *Pancota*, *Seleuș*, *Șiria* și *Cherechi*.

Cu aceasta ocaziune s'a încassat o sumă de 74 fl. 80 cr., din care detrăgîndu-se spesele de 38 fl. 58, cr. a rămas un «*venit curat de 35 fl. 22 cr.*», care s'au adăugat la «*fondul bibliotecii populare*».

Suprasolviri au încurs dela domnii *Aurel Târziu* 70 cr., *George Cămpian* 70 cr., *Moisă Morariu* 50 cr., *Ioan Binchici* 30 cr., *Nicolae Binchici* 30 cr., *George Monția* 20 cr., *Alexiu Ardelean* 20 cr., *Gregus József*, adj. not. (*Galșa*), (singurul strein) 20 cr., *Iuliu Grozescu* 20 cr., *Simeon Buda* 50 cr., *George Bogdan* 50 cr., *Nic. Deliman* 20 cr., *George Drăgălina* 30 cr. și *George Bendea*, econom din *Galșa* 10 cr.

Primească atât domnii, care au suprasolvit cât și toți, care ne-au onorat cu prezența d-lor — și prin aceasta au ridicat frumșeta petrecerii — mulțumitele noastre.

Măderat, 10 Iunie 1894.

Pentru comitetul arangiator:

Petru Pescariu, controlor. *Petru Moldovan*, președinte și cassar.

Mulțumită publică

Subscrisul în numele și pentru tinărul *Vasilie Jina*, care de present se află la institutul nostru pedagogic din *Sibiu*, în favorul lui fiind orfan și lipsit de mijloacele materiale, am umblat pe la următorii prea stimați domni, cari au binevoit a-l ajuta cu ajutoare bănești și anume: *Iosif Nestor*, primar și proprietar în *Intregalde* cu 5 fl., *Ioan Barbu*, notar comunal 3 fl. 10 cr., *Vasilie David*, paroch 2 fl., *Macaveiu Cutean*, înveț. *Mogoș* 1 fl., *Teodor P. Bîrlea*, paroch gr.-cat. 1 fl., *Iuliu Pitic*, funcționar la „*Munteana*”, cassă de economii în *Ofînbaia* 1 fl., *Iosif Negru*, primar comunal *Mogoș* 1 fl., *George Lazar*, paroch în *Valea-Geogelului* 1 fl., *Clement Mărian*, econom 50 cr., *Clement Popescu*, paroch *Mogoș* 50 cr., *Nic. Necrelescu*, preot gr.-cat. 50 cr., *Iosif Bîrluțu*, primar *Valea-Geogelului* 50 cr., *Simeon Coșoc*, învețator gr.-or. *Mogoș* 50 cr., *Ioan Bucur*, executor de dare 50 cr., *Samoil Marienescu*, cemerçant 50 cr., *Ioan Marienescu* 50 cr., *Nicolae Cristea*, proprietar *Mogoș* 50 cr., *Ioan Trifa*, proprietar *Mogoș* 50 cr., *Nicolae Barb*, proprietar *Mogoș* 50 cr., *Simion Costinaș* al lui *Nicolae*, econom 30 cr.

Suma totală 20 fl. 90 cr. v. a.

În fine și pe calea aceasta vin a aduce domnilor dăruitori cele mai călduroase mulțumiri, pentru zelul ce arată față cu desvoltarea, dela care atrnă existența noastră națională.

Dee Dumnezeu cât mai mulți imitatori. *Mogoș-Mămăligaiu*, în 16 Iunie 1894.

Profund stimător:

Vasilie David,
paroch gr.-or.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica acestei redacții nu primim răspunderea.

Proprietar și editor: *T. Liviu Albini*.
Pentru redacție, în lipsa dlui *Ioan Russu Șirianu*, răspunzător: *George Moldovan*.

ECONOMUL

redactat de D. COMȘA.

Întrunirea agricolă din Orlat.

(Sfârșit.)

Dl V. *Tordășianu*, secretarul Reuniunii, a ținut o vorbire despre tovărășiile agricole, zicând cam următoarele:

Am de gând să Vă vorbesc pe scurt despre așa numitele *tovărășii agricole*. D.-Voastră de bună seamă ați înțeles din vorbirea lămurită a dlui president al întrunirii de azi, ce lucruri sevrșește Reuniunea noastră agricolă și ce anume are în vedere când membrii din comitetul ei cercetează pe țeranul român la vatra sa, în satul seu. Reuniunea agricolă, precum s'a spus, este întocmită pentru întreg comitatul nostru și la ea pot să iee parte ca tovarăși toți Românii din comitat, care implinesc ceea-ce în statutele ei scris este. Reuniunea apoi și-a ales vre-o câțiva fruntași și și-a pus în așa numitul *comitet*, așa cum ar fi la reprezentanța comunală, având comitetul a se îngrijii de tot ce se face de alte nații mai înaintate în trebile de plugărie, creșterea vitelor, îmbunătățirea fânațelor și altele și tot ce află bun, apoi să îndemne și pe țeranul român să facă și el asemenea. Învățături folositoare de acest fel comitetul nostru dă precum azi aici așa și în alte comune, cu prilejul întrunirilor agricole și apoi rămâne la chibzuirea și priceperea economului să primească și să lucreze așa precum s'a spus sau apoi să rămână tot la datinele vechi. Ca lucrurile, despre care noi în frățescă dragoste povestim și despre care împreună ne înțelegem, să nu rămână numai spuse, ci economul să se și întocmească după învățături, Reuniunea agricolă stăruie în răspuțeri ca în fiecare comună românească să se înființeze și câte o așa numită tovarășie agricolă, cu membrii căruia comitetului nostru îi este mai ușor a se pune în toată bună vremea în conțelegere asupra lucrurilor, care se țin de economie.

Nu cred să fie azi comună locuită de Sași, în care să nu fie câte o asemenea tovarășie. D.-Voastră ați văzut, parte cu ochii parte ați înțeles din cele aici vorbite, că Sașii stau în trebile lor mai bine decât noi. Și aceasta prin tovarășiile agricole; căci:

„Unde-i unul nu-i putere,

Unde-s doi puterea crește“.

Acum să vedem pe scurt, cum să face tovarășia și ce lucrează ea? Ca să fiu mai bine înțeles, să zicem, că din câți ne aflăm aici, ne alegem vre-o 10—15 inși din cei mai cu dare de mână și punem fie-care câte 10 fl. în bani gata.

Sântem deci împreună tovarăși. Ca tovarășia noastră să fie întărită și prin lege, primim și subscriem statutele, anume

pregătite de comitetul central al Reuniunii agricole, apoi ne constituim, adecă alegem căpeteniile tovarășiei, care împreună cu comitetul Reuniunii noastre pregătesc hărțile ce se cer ca tovarășia să fie recunoscută de către dregătorii statului. Toate lucrările aceste se fac degiaba și numai pe timbre se cheltuesc din banii adunați. Cu sumele ce am strîns cumpărăm ceea-ce este mai neapărat, și mai ales mașini și unelte agricole. Precum am băgat de seamă, D.-Voastră, iubiți economi din Orlat, nu folosiți nici un fel de mașini, cu toate-că numai o palmă de loc vă desparte de comuna Gurariului și de comunele vecine săsești, unde aproape fie-care lucrare în câmp cu mașini se face. Vom cumpăra d. p. un plug de soiul cel mai bun, cum e plugul Sack. Am zis, că vom cumpăra de astădată un plug, ca fiind mai ieftin decât alte mașini. Plugul acesta îl folosim noi tovarășii degiaba sau dacă voim aruncăm și pe noi o mică taxă (plată) pentru folosire. Isprăvind cu aratul, îl dăm și la alți frați economi din comună, firește pe plată. Pasul ce avem să-l facem mai departe e mai ușor, avem acum plug și bani, la care o să mai adăogăm ajutorul, pe care avem să-l cerem și să-l și primim dela comisie economică a comitatului. Această comisie an de an împarte ajutoare în bani pentru tovarășii din așa numitul fond economic, în care și noi cu toții vîrsăm sume de bani și prin urmare ar fi păcat să nu ne folosim de ei. Cererea pentru ajutor o face căpetenia tovarășiei, ear' noi din comitetul Reuniunii o înaintăm și o recomandăm comisiunii economice. Acum deci avem bani mai mulțori și poate în restimp ne mai înmulțim și noi tovarășii, că nu cred, ca unul sau altul dintre fruntași să nu între în tovarășia noastră. Pe lîngă că ni-se înmulțesc banii, avem și credit (omenie) la cutare fabrică sau boltaș, cari ne poate vinde mașini pe așteptate. Ne sfătuim deci earași împreună, cumpărăm d. p. o mașină de sămănat. Ce folos trag economii din sămănarea cu mașini, Vă spun numai, că ne trebuiește abia a treia parte din ceea-ce sămănam cu mîna, și bucatele produc totuși roade mai mari și mai frumoase. Mașina o dăm și pe la alți economi cu plată și cu banii strînsi pe rînd cumpărăm mai tîrziu o altă mașină de alt soi.

Din cele până aci spuse, fie-care va fi înțeles, că tovarășia poate face lucruri, pe care singuraticii economi, fie ei cât de bogați, nu sînt în stare să le facă. Rămâne să Vă rog cu tot înadinsul, a pune la inimă ce V'am spus și să înființați încă astăzi o tovarășie agricolă în Orlat. De încheiere Vă fac cunoscut că Reuniunea noastră a înființat până acum tovarășii în Seliște, Lanțrăm, Sebeșul-săsesc, ear' în timpul mai apropiat

în Roșia-săsească și Săcădate, fără a vorbi de harnicii români din comuna Șoimuș (din părțile Bistriții) care, încantați de tovarășiile noastre, au făcut și ei o tovarășie sdravănă. Toate tovarășiile au fost aproape an de an ajutate cu bani prin comisie amintită și fie-care tovarășie are mașini și fie-care pârtaș binecuvîntă ciasul, în care s'a hotărît să între în tovarășie.

Presidentul întrunirii, dnul D. *Comșa*, atrage și dînsul luarea aminte asupra foloaselor însemnate datorite tovarășiilor agricole și arată, că tovarășiile românești amintite au primit a ceea an de an, la început câte 60—70 fl. și mai tîrziu câte 40 și 50 fl. De asemenea vor primi tovarășiile ce se vor înființa de acum înainte. „Sînt încredințat“, zice D-sa, „că dvoastră, care ați dat atâtea dovezi de harnicie și înțelepciune, nu veți rămânea înapoia vecinilor din Gurariului și astfel veți înființa fără amănare o tovarășie agricolă, în folosul și spre binele d-voastre și al comunei întregi“.

Părintele I. *Manta*, paroch în Gurariului, împărtășește, că tovarășia de curînd înființată în comuna sa, deși are numai 15 membri, a cumpărat din taxele membrilor și din ajutoarele primite dela comitat și anume: un trior în preț de 109 fl., o grapă de fînaț cu 62 fl., o mașină de sămănat și săpat cucuruzul cu 30 fl. Tovărășia amintită are de gând să cumpere în curînd o mașină mare de sămănat grâu și așa m. d. Despre această mașină părintele I. *Muntean*, paroch în Gurariului, zice, că lucră de minune și cruță jumătate și adese și preste jumătate din sămănta ce trebuiește aruncată cu mîna.

Mai mulți dintre țeranii fruntași se declară învoii să înființeze numai decât o tovarășie agricolă în Orlat.

Presidentul întrunirii provoacă pe cei învoii și astfel să înscriu ca membri ai tovarășiei orlățene și anume: Părintele P. *Bradu*, paroch, părintele *Decei*, capelan, dnul Alex. *Drăgan*, notar comunal, economii S. *Loloiu*, I. *Moga*, G. *Stoița*, I. P. *Muntean*, G. *Jacob*, I. M. *Muntean*, N. *Poplăcean*, V. *Mărginean*, M. *Săicean*, *Paraschiva Aleman*, econoamă, Iosif *Loloiu*, primar, A. *Georgevics*, paroch rom.-cat. și Ludovic *Pesamosca*, proprietar, toți din Orlat.

Rămâne ca acești membri, cum și acei care s'ar mai înscrie, să țină zilele aceste o adunare, în care să se constituie, să subscrie statutele și, plătind taxele cuvenite în scurt timp, să înainteze protocolul adunării de constituire și cererea pentru înprotocolarea în regulă a firmei, în conțelegere cu membrii comitetului central al Reuniunii agricole.

Timpul fiind înaintat, dnul profesor D. *Comșa* zice, că se va mîrgini întru a scoate la iveală încă numai o scădere

economică, de care pătimesc locuitorii din Orlat. După-cum 'mi-s'a spus, zice d-sa, nu e tocmai departe timpul, când cei mai mulți locuitori de aici prășiau înșiși toată varza, de care aveau trebuință.

Nu voește să știricească mai de aproape cauza răului. Destul atâta, că „delnițele“ menite pentru varză sunt pă-răginite, că lipsește gardul, care se le apere de vite și că în anii din urmă locuitorii nevoiți sânt a-și cumpăra varza cu prețuri pipărate dela străini, din Sibiu. Stăruie deci pentru reînființarea vărzării (curechiștii) de odinioară.

Părintele P. Bradu, domnul notar N. Hentu și economul fruntaș I. Moga, arată, cum ar fi să se purceadă și recomandă facerea unui gard în jurul vărzării pe spesele și sub îngrijirea dregătoriei comunale, fiind însărcinați să aducă din pădure câte un car de nuele și lăstari (pari) toți care au pământ în vărzaria de mainaintă.

Toți cei de față se declară învoiți și membrii primăriei făgăduesc, că vor împlini această dorință obștească în timpul cel mai scurt, așa ca la toamnă oamenii să fie în stare a gunoi și săpa pământul cu hârlețul (arșeul, hârșeul). În urma degerării preste iarnă, pământul se va îmbunătăți de ajuns și la primăvară s'ar putea face începutul cu sădirea de varză.

Dnul prof. Comșa sfârșește prin a reaminti în puține cuvinte isprăvile adunării frumoase și rodnice de astăzi și încheie întrunirea adaogând, că se depărtează cu încredințarea de a vedea puse în grabnică aplicare povețele și hotărârile aduse în frățească dragoste și conțelegere.

Părintele capelan D. Decei ține o vorbire plină de însuflețire aducând, în numele locuitorilor din Orlat, cele mai vii mulțămiri dnului president D. Comșa și celorlalți membri ai comitetului central de față pentru sfaturile împărtășite cu atâta zel și dărnicie. Totodată mulțamește numeroșilor fruntași din comunele învecinate pentru lucrarea împreună în folosul Orlă-țenilor.

Între urări puternice de „să trăească“, întrunirea se încheie la 2¹/₂ oare d. a.

Obosiți cu toții din seamă afară, fruntașii adunați s'au întrunit apoi la o masă comună, în frumoasa și larga grădină a ospătării din loc, unde dnul profesor D. Comșa a închinat un păhar în sănătatea cărturarilor de față, punându-le la inimă, în cuvinte adânc simțite, înaintarea poporului pe toate căile. A răspuns părintele D. Decei într'o vorbire caldă, închinând pentru dnul D. Comșa, „zelosul și vrednicul anteluptător“.

Rămâne să amintesc toastul părintelui I. Manta pentru conducătorii națiunii și al dnului R. Simu, directorul școalei din Orlat, pentru dnul E. Brote, presidentul Reuniunii agricole.

Dnul D. Comșa încheie masa comună prin o vorbire mai lungă, plină de avânt, spunând între altele, că în ajunul de a-și începe osânda simte trebuința de a lăsa drept moștenire sfatul, ca numeroșii cărturari și fruntași din acest ținut să lucreze și mai departe în deplină conglăsuire și dragoste frățească, cu zel și stăruință pentru înaintarea cât mai grabnică a poporului nostru.

Mulțime de țerani au luat parte, ascultând cu vedită plăcere vorbirile însuflețitoare și stând împreună la sfat.

După masă, oaspeții străini și fruntașii comunei au cercetat „clocitoarea“ condusă de căpitanul în pensiuine, dnul Binder, care a explicat cu multă prevenire întocmirea foarte mare și interesantă, în care se pun la clocit pe cale măestrită câte 3000—4000 ouă deodată. Drept clocitoare servește, în treacăt fie zis, un fel de tipsie uriașă acoperită cu scândurele și cuprinzând numeroase mațe de cauciuc roșu, sub care se așează ouăle rinduri-rinduri. În odaia (chilia) de alături se află un cuptor, în care se încălzește apă, care se conduce pe un tureac (scoc, canal) de tinichea sub tipsie (scrin, dulap) cum și prin mațele de cauciuc. Un al doilea tureac conduce apa răcorită înapoi. Puii es din ouă în ziua a 19-a. Clocirea nu isbutește întotdeauna. O căldură cât mai statornică și a avea deopotrivă este cerință neapărată. Puii eșiți par a fi mai expuși boalelor decât puii scoși prin cloște (cloce). Mulți dintre pui au perit de receală și alte neajunsuri. Curtea din fața clocitoarei era plină cu pui de galițe fel și fel, în număr de vre-o 1500.

După spusele d-nului căpitan Binder, care în viitor va primi ajutoare bănești dela ministru ung. de agricultură, este nădejde, că clocirea mai departe va isbuti mai bine ca mainainte. Dsa a. cheltuit cu încercări, în parte zadarnice, vre-o 3000 fl. și are de gând să vândă numeroșii pui cu câte 6 cr., în vîrsta de 7—8 zile. Țeranii au tras și vor trage folos prin aceea, că pot vinde ouăle proaspete mai scump ca de obicei pe seama clocitoarei și în viitor li-se va da prilej să cumpere pui mititei din greu. Dorim acestei întreprinderi isbândă deplină. Adăogăm de altcum, că clocirea măestrită și ținerea în regulă a puilor tinerei cer multă deprindere, îngrijire și răbdare neasemuită.

O plăcută surprindere a fost pentru oaspeți cercetarea grădinii școlare, a cărei cultură și frumseță nu lasă nimic de dorit. Grădina este îndesuită de pomi, altoi, legumi și flori. La răspântia cărărilor largi și bine grijite se află o stupină a avea minunată de forma unui foișor dungos și înalt, adăpostind sumetenie de cojnițe mobile în câte 2 rinduri. Conducătorul și stăpânul acestei mari stupini este directorul școalei grănițarești din Orlat,

d-nul R. Simu, fără îndoială unul din cei mai pricepuți și zeloși stupari români în viață. D-nul profesor Comșa a adresat d-nului Simu cuvinte alese de laudă și cu drept cuvânt. În treacăt amintesc, că d-na soție a directorului se pricepe foarte bine în ale stupăritului, lucrând împreună pe întrecute. Pilda d-nului și d-nei Simu vrednică este de urmat.

Din spusele premergătoare, ori-cine se poate încredința, că întrunirea agricolă din Orlat trebuie pusă în rîndul celor bine isbutite, mulțumită conducerii înțelepte cum și viului interes ce au dovedit cu acest prilej țeranii și fruntașii din Orlat și satele vecine.

Trică.

Păstrarea nutrețului.

Sub această numire am fost publicat anul trecut o expunere, pe care o vom retipări aici aproape întreagă, ca fiind tocmai acum binevenită.

Țeranii nostri îndatinează a păstra bucatele în șuri, șoproane (șopuri) sau aiurea la adăpost, ear' nutrețurile ca mai puțin prețioase în clăi și girezi. Întocmirea acestor clăi presupune multă trudă și dibăcie și, după-cum se știe, nutrețul așezat la fundul și pe virful clăilor adese trece în putrezire așa că trebuie aruncat pe gunoiu. Și de câte-ori vitele și galițele nu dau năvală asupra clăilor, murdărind, risipind, călcând în picioare nutreț une-ori din greu! Destul că păstrarea în clăi este împreunată cu pagubă și multe alte scăderi. Cine are destule clădiri, unde se poată adăposti bucatele și nutrețurile, cu atât mai bine. Mulțimea covârșitoare însă, care nu are unde, 'și-ar pute ajuta cu câte un șopron foarte ieftin și îndemânatic, alcătuit numai din patru stâlpi și un coperiș. Stâlpii să fie obli, ciopliți în câte 4 muchi (dungi) și cât mai lungi. Drept stâlpi pot servi bârnela îndatinate, care se înțepenesc în pământ la depărtare de 3¹/₂—4 metri. Coperișul să întocmește din șindile (șise), paie sau trestie. Lucru de căpetenie este să fie coperișul cât mai ușor și proptit între stâlpi, prin câte un țeruș (cuiu) așa, încât să se poată ridica și slobozi după-cum cere trebuința. Aria șopronului se înzestreață cu un simplu grătar de lemn, care să împedecă jilăvirea nutrețului. Partea din jos a șopronului se împrejmuțește cu un gard sau cu scânduri, drept scut împotriva vitelor și altor neajunsuri. Aceste șoproane întrunesc aproape toate cerințele dorite. Pe lângă că sânt a avea ieftine și pot fi clădite în pripă, ele adăpostesc nutrețul cu desăvîrșire împotriva umezelii. Între cei patru stâlpi nutrețul poate fi așezat cu o deosebită înlesnire. Cerând trebuința, nutrețul se poate lua pe rînd în cătățimi ori-cât de mici, fiindcă coperișul nu îngădue apei de ploae intrare.

Stirpirea mușchiului din fênațe.

Pentru de a stirpi mușchiul din fênațe (livezi, rituri, imașuri) și pășuni, economii iscusiți aplică grapa de mușchiu numită și grapă de fênaț.

În Anglia s'a făcut, acum 5 ani, o cercare cu vitriol de fer, care s'a presărat pe un fênaț încărcat de mușchiu. După cea dintâiu ploae, pajiștea s'înegrise. Preste vre-o 2 săptămâni însă, ea a început să odrăslească cu îmbelșugare. Într'aceea mușchiul perise, în vreme ce erburile rămăseră verzi și sănătoase.

În fața acestei încercări isbutite, cutare econom francez a presărat, în luna lui Martie, pe 1 jugăr (= 1600 stâncini pătrați) de fênaț mușchios, 140 chilog. vitriol de fer măcinat. După 4 săptămâni mușchiul a cêpêtat o față neagră și s'a sfîrmit, din contră erburile au crescut mai departe și în curênd pajiștea s'a închegat. Mușchiul rămăse pe alocurea a fost stirpit prin 60 chilog. vitriol de fer, care s'a presărat mai târziu. Cu chipul acesta mușchiul a perit cu totul, în vreme ce erburile au înaintat de minune, producênd nutreț îndoit mai mult ca mainainte.

În cei din urmă 3 ani s'au făcut numeroase alte cercări, care toate au isbutit. Vitriolul de fer ar trebui presărat prin Martie după o zi ploioasă.

Economii nostri bine ar fi să facă și dînșii o cercare, mai întâiu în mic, pe câte o fâșie (fașie) de fênaț.

Tractarea ranelor la vite.

Ranele proaspete ar trebui spêlate și curățite bine cu apă rece, fără zăbavă. Scurgerea prea mare a sângelui se poate întârzia prin spêlarea cu apă rece în amestec cu puțin oțet sau și mai bine cu „peatră acră“, socotind 7 decag. la 1 litră de apă. De cumva sângele nu s'ar putea oprî astfel, atunci se aplică o legătură din câlți, de fuior sau pânză împăturată, care se înmoaie mai întâiu într'o amestecătură de $\frac{1}{4}$ litră de apă, 7 decag. vitriol (acid sulfuric) și 5 decag. spirt curat. Rana astel îmblojită se leagă strîns prin o lungă fâșie (fașie) de pânză sau altceva.

O deosebită grijă se va purta ca puroiul de mai târziu să aibă scurgere liberă. Cerênd trebuința, se va face o crestătură în jos cu ajutorul cuțitului. Ranele (bubele), din care s'ar fi scurgênd puroiu amestecat cu sânge și puturos, se vor spêla de 3—4 ori cu un amestec din $\frac{1}{2}$ litră de apă, 3 decag. terpentin (terpentină) și 2 grame gâlbinaș de ou.

În cele dintâiu 3 zile, așadar până a nu fi început „s'îcoacă“, ranele mai mici se vor scâlta de repeșite ori cu apă rece, ear ranele mai mari și adênci se vor înzestra cu pânzături cufundate în apă rece și apoi stearse bine; la fie-care

pătrar de oară (ceas), pânzătura se udă cu apă rece.

Pentru de a oprî muștele se recomandă ungerea ranelor, odată pe zi, cu păcură. Ranele dela unghii și copite ar trebui lecuite cu oleiu de rapiță. Când începe puroiul a se scurge, marginile ranei (râni) și îndeosebi partea din jos se va spêla adeseori cu apă călduță, svêntând apoi părțile spêlate și legând ranele cu scame moi, care se ung cu puțină unsoare (unsoară) curată de porc.

Leac contra rēcêlii.

Când ne rēcim la gût și gâlcile (ghindurile) se umflă, eată-cum ar trebui să purcedem:

Seara, înainte de culcare, se înfășură gûtul cu un mic ștergar (chindeu) udat cu apă rece, dar' bine stors, apoi se înfășură peste el un alt ștergar uscat. Urmand astfel, durerea se potolește și gâlcile se desumflă, de cumva nu ne-am fi rēcit din seamă afară.

Un sfat pentru bucătărie.

Când cu ferberea cãrnurilor se formează cunoscuta spumă, pe care femeile o înlătură drept murdărie, ceea-ce însă n'ar trebui să facă; căci spuma de pe zamă (supă, ciorbă) nu este murdărie, ci un fel de albuș (albumină) prețios și foarte nutritor. Păgubitoare este înlăturarea spumii mai ales când carnea s'a pus la foc în apă rece care, începênd să fearbă, dă naștere la spumă din greu. Spuma ar trebui cufundată în zamă, în care piere în curênd. Zama astfel gătită adevêrat că nu e tocmai limpede, dar' cu atât mai nutritoare.

Curățirea de grăsimi a sticlelor.

Borcanele și alte vase de sticlă, în care se ținuse oleiu (uloiu, oleu), unsoare sau alte grăsimi se spală de obicei cu cenușe. Hotărit însă că, spêlate fiind cu hrișcă (hrișcă) sau pleavă de hrișcă, sticlele se curăță mult mai ușor și perd mirosul cu desêvirșire. Tot astfel se vor spêla sticlele, în care se păstrase oleiuri îngroșate, care se înmoaie mai întâiu în apă ferbinte.

Contra umflăturii gingeilor.

Între cele mai bune leacuri contra umflării gingeilor (gingiilor) și dinților mișcâcioși se numără sêplarea repetită cu apă caldă în amestec cu „tinctură de mirtă“. La 1 păhar de apă ajung 8—10 picături de tinctură.

Contra durerii de măsele se recomandă frecarea cu o periută înmuiată în apă caldă și „tinctură de mirtă“.

Scoaterea petelor de lapte și de cafea.

Din țesături de cânepă de in și de bumbac, petele de cafea și de lapte se pot scoate prin ungerea cu gâlbinaș de ou amestecat cu „glicerină“. Urmează spêlatul cu apă caldă. În sfîrșit țesătura se calcă pe dos în stare umedă, cu un fer nu tocmai ferbinte.

Pe seama țesăturilor de lână se recomandă ungerea cu 1 parte „glicerină“, 9 părți apă și $\frac{1}{2}$ parte „spirt de țipirig“. Ungerea se repește de mai multe ori, însă numai după-ce s'a svêntat țesătura. Locurile pêtate se tescuesc apoi într'o pânzătură și se calcă cu ferul.

Spêlarea cãrpelor de mêtasă.

Spêlate fiind cu săpun și apă ca de obicei, cãrpele (năfrămile) sau și alte țesături de mêtasă adese perd fața și se fac urte. Dacă se spală însă în must proaspêt de cartofi (crumpene, picioici, baraboi), ele rămân curate, sclipicioase și nu-și perd fața de loc. Mustul se scoate așa că radem și apoi tescuim cartofii curățiti de coaje.

Acest must se va întrebuița fără săpun.

Scutirea pomilor de furnici.

Între multele mijloace de a scuti pomii și altoii de furnici se numără înfășurarea trunchiurilor cu mult bumbac scărmênat. În urma ploilor bumbacul înfășurat se scarmêna din nou.

Expoziția din București.

Invitare.

Subscrisul are onoare a face cunoscut, că a primit, privitor la Transilvania, nominațiunea onorifică de comisar al expozițiunei „cooperatorilor români“ din București sub patronatul înalt al Înălțimilor S. S. Principele și Principesa României. Expozițiunea se va deschide la 14/26 August a. c. și se va închide la 12/24 Noemvrie a. c.

Lungă expozițiunea cooperatorilor români va avê loc și o secțiune internațională cu sistem pavilionar. Aceasta la cererea mai multor industriali: Francezi, Belgiani, Austro-Ungari etc.

Îmi permit deci, cu toată onoarea, a invita pe p. t. meseriași români din Transilvania, întrucât nu vor fi invitați din altă parte, de alți comisari, a mă încunoștiința pe mine, care conform regulamentului de comisari străini ai expozițiunei cooperatorilor români punct 6, sînt president, sau pe dl Nicolae Simtion, tipograf în Sibiu, care încă e numit comisar — care și ce fel de produse voesc a expune în expozițiunea cooperatorilor români resp. în secțiunea internațională de lungă menționata expozițiune.

Încurajare deosebită la participare cred, că e de prisos. Dacă străini din țeri depărtate se interesează și iau parte, pentru-ce nu ar folosi ocaziunea și meseriași nostri din apropiere a apărea pe terenul luptei industriale.

Ministerul lucrărilor publice din România a acordat reducerea de taxe pe căile ferate române de 30%, dus și întors. Cât pentru cele ungare sper, că încă se vor acorda la cerere reduceri în măsură, în care s'a acordat celor din Budapesta și din alte părți ale Ungariei.

Fiind timpul foarte scurt, încunoștiințările e de dorit a se face cel mult până la 14/26 Iulie a. c.

Sibiu, 23 Iunie st. v. 1894.

Nicolae Cristea,
preș reun. sodal. rom. și comisar.

Știri economice.

Secerișul și mersul timpului în România. Ziarul „Pester Lloyd“ a primit din București la 22 Iunie v. a. c. o dare de seamă, din care publicăm următoarele:

Secerișul s'a început de câteva zile încoace. După știrile sosite de pretutindenea, economii vor dobândi o recoltă mai slabă de cum se așteptau. Bun este secerișul numai în județele Munteniei-mici. În Moldova-de-sus, unde se aștepta un seceriș mănos, grânele au îndurat mari stricăciuni din cauza ploilor neconținute. Și mai slab este secerișul în Moldova de mijloc, unde jumătate din grâne au fost pălite. Moldova de miază-zi a pățit de secetă și alte neajunsuri. În deobște vorbind, secerișul României va fi cu vre-o 20 la sută sub mijlociu.

În timpul mai din urmă au căzut pe șes ploi furtunoase și scurte, deși nu pretutindenea. Cucuruzul (porumbul, păpușoiul) și fânețele au răsuflat încâtva, sunt însă destul de slabe în urma secetei îndelungate de mainainte. Prețul cucuruzului, ovėsului și fânului se urcă treptat. Viile au pățit din cauza ploilor răci și se așteaptă un cules slab.

Societate de cumpătare. Părintele Traian Terebențiu, preot, a înființat, după-cum arată în „Tribuna“, în comuna sa S.-Săldăbăgu (comit. Bihorului) o societate de cumpătare (temperanță), care numără deja 40 membri.

De vre-o 20 de ani și mai bine, arăndașul „patriotic“ Grünstein a stors ca lipitoarea aproape întreg câștigul bieților țărani, dar' cum zice vrednicul preot, „s'a plinit vremea și credincioșii ascultă pe păstor. Adevărat că Grünstein mă amenință cu județuri, cu minisri și c. l., dacă nu va pute plăti arănda, dar' legi, prin care s'ar impune beția, încă nu cunosc... Această știre o public pentru colegii mei mai tineri din Bihor, rugându-i să purceadă întocmai, deoarece ce pe lângă credință se recer și fapte în favorul moralii noastre creștine“.

Dacă s'ar înființa asemenea societăți în număr mare, țărani nostri ar propăși văzând cu ochii și sumetenie de Jidani și-ar cerca, norocul aiurea.

Secerișul la noi și în alte țări. În Bănat, așa spun gazetele, secerișul s'a isprăvit, ear' în celelalte comitate se află în toiul seu. În unele ținuturi secerișul pare a fi mijlociu, în altele slab și în câteva bun, pe alocurea foarte bun. În deobște vorbind, grăunțele vor fi mai bune ca anul trecut. Slăbuțe vor fi undă ele au pățit din pricina insectelor și altor neajunsuri. Cel mai bun seceriș se arată în ținutul aflător dincoace de Dunăre, între Dunăre și Tisa și în Ardeal. Rugina și tăciunile au cășunat puțină pagubă. Secerișul secării nu e așa slab cum

era de temut. Rapița și așa slăbuță este din seamă afară ieftină și nu are trecere. Cu toată ploaia cea multă în mai multe comitate domnește uscăciune. Pomii și viile se află în stare bună, pe alocurea foarte bună.

În Austria, Franca, Belgia, Olanda și Germania secerișul a fost slab, afară de puține ținuturi. Causa trebuie căutată mai ales în ploile furtunoase, care au pricinuit multă stricăciune. Urmarea firească e, că prețurile bucatelor merg sporind cu deosebire în Anglia și Germania.

Isprăvile culturii de mătășă în Ungaria. Despre cultura de mătășă din estan avem următoarele știri și date. Încasarea gogoșelor (coconilor) de mătășă se face de vre-o patru săptămâni în mai multe orașe ale țării. În districtul Segsard s'au produs la 1,120.000 kilograme de gogoșe. Aceste însă sunt slabe, nedesvoltate, așa că sēmēnța se va aduce din Italia. Mare greșală au făcut însă mulți proprietari de pământ, mai ales în comitatul Tolna, că au dispus să se taie toți frâgarii din moșiile lor, numai pentru-ca servitorii lor să nu se ocupe cu cultura de mătășă.

Loteria pentru binefacere de stat. La tragerea a 29-a a loteriei pentru binefacere (filantropice) de stat câștigul principal de 60.000 fl. cu câte două câștiguri înainte și înapoi de câte 500 fl. l-a dobândit numărul 130.973; câștigul al doilea cu 30.000 fl. și cu câte un câștig înainte și înapoi de câte 250 fl. l-a dobândit numărul 175.077; câte 10.000 fl. au dobândit numerii 175.399 și 211.567; câte 1000 fl. numerii 42.885, 95.437, 98.472, 116.408, 135.478, 206.332, 206.584, 238.190, 277.472, 293.324; câte 500 fl. nr.ii 30.924, 48.493, 75.211, 77.388, 90.781, 106.183, 136.562, 142.847, 179.787, 190.837, 203.487, 203.599, 220.613, 249.650, și 283.004; câte 100 fl. numerii 4298, 5558, 7676, 14.844, 16.053, 16.747, 18.959, 20.651, 25.000, 35.408, 35.454, 40.339, 45.377, 46.426, 54.109, 57.132, 61.160, 66.039, 67.296, 70.594, 72.782, 75.735, 85.59, 87.410, 92.324, 92.628, 98.538, 102.426, 106.313, 119.808, 121.519, 121.830, 122.832, 123.245, 126.093, 128.221, 128.985, 129.129, 130.030, 133.517, 135.132, 137.014, 140.583, 143.711, 145.847, 146.649, 150.230, 150.902, 151.099, 152.636, 152.923, 158.735, 159.004, 159.988, 160.029, 166.451, 169.043, 169.742, 172.394, 173.806, 175.933, 177.357, 180.920, 185.329, 189.587, 193.768, 194.112, 197.188, 198.566, 209.806, 210.581, 211.564, 211.734, 219.038, 229.137, 230.267, 233.083, 233.720, 237.124, 244.610, 248.359, 254.606, 255.018, 256.786, 257.827, 259.141, 261.538, 262.964, 264.571, 268.781, 272.312, 276.927, 277.500, 279.483, 288.672, 292.306, 294.269, 294.695, 296.710 și 299.508.

Un chit în Marea-Adriatică. Din Fiume se scriu următoarele: Căpitanul unui vapor sosit deunăzi în acest port din Dalmația, spune, că în Trapano (Dalmația) a fost prins un chit (balenă) lung de 4 metri. Acest pește uriaș cântărea 500 de chilog. Specia aceasta de pești vine numai foarte rare-ori în apele Mării-Adriatice și trebuie, că de astădată s'a rătăcit de a veni pe acolo. O mare frică a cuprins pe locuitorii de prin satele aflătoare de-alungul coastei ungaro-croate, din cauză, că peștele măncașe câțiva oamemi și copii, care se scaldau. Din cauza asta s'au pus afișe dese de-alungul coastei, prin care oamenii erau opriți foarte aspru de a se scalda. O ceată mare de pescari curagioși s'au hotărât

să prindă peștele. Ei s'au înarmat cu puști cu cuțite și cu topoare și au pornit în largul mării. Pescarii și-au legat unele de altele toate plasele (năvoadele) și, când au observat chitul, le-au aruncat în calea lui. Chitul venind spre dînșii au fost prins în lațe, pescarii au plutit repede spre țerm, trăgând peștele după ei. La țerm chitul groaznic a început să se sbată grozav. Pescarii au tras asupra lui 20 de gloanțe de pușcă. Din cauza sângelui mult, pe care-l perdușe, chitul a leșinat. Atunci pescarii și-au zdrobit capul cu topoarele și l-au omorât. Uriașul pește a fost dus la Triest. Aci li-s'au dat pescarilor o răsplată, în bani. Chitul au fost vândut, pe o sumă mare de bani, museului maritim. Trebuie să adăogăm, că în timpul de când a fost prins și până când a fost omorât, chitul a rupt toate plasele pescarilor.

Din traista cu povețele.

Întrebarea 158. Subscrișul am învățat tēmplăria (mēsăritul) la vestitul măestru V. Popovici în Brașov. De un șir de ani încoace lucrez ca măestru cu 2 calfe (sodali) și 2 ucenici, sēvrșind lucrări mai mari de tēmplărit, zidărit, săpat în lemn spre deplina mulțămire a comitetelor și sinoadelor bisericesti, pe unde am fost. Precum mainainte așa și în viitor gata sunt a lua în întreprindere asemenea lucrări bisericesti și rog să se adreseze la mine acei care ar fi avēnd trebuință, făgăduind serviciu bun și eștin.

Fiindcă în ale zugrăvitului n'am apucat să-mi agonisesc toate cunoștințele trebuitoare, Vē rog să-mi împărtășiți în prețuita „Foaia Poporului“, dela cine și cu ce preș aș pute cumpăra vāpseli și oleiuri frumoase pentru icoane bisericesti?

Saschiz.

Nic. Fleșer,
măestru-tēmplar.

Rēspuns. Din lunga dtale scrisoare ne-am încredințat, că în ale zugrăvitului de icoane ai avea trebuință de povețe și deprindere mai îndelungată. Și fiindcă am dori să apuci pe calea ce duce la isbândă, ne-am adresat la G. A. Seraphin, librar aici, care ne-a împărtășit deslușirile ce urmează:

Icoane bisericesti a avea trainice se fac în vāpseli de oleiu pe un fel de pānză feștită gata. Librarul amintit imbie pānză de zugrăvit și anume 1 metru cu 2, 2.50, 3 și 3.50 fl. în lățime de 90, 100, 118 și 135 centim. Vāpselile de oleiu de ori-ce culoare se vēnd într'un fel de sēculețe de cositor, bucata cu 30 cr., afară de câteva, care sunt în câțva mai scumpe. La zugrăvit se aplică peneluri moi, bucata cu 8—15 cr. cum și „oleiu înlbit de mac“ și „oleiu fert de in“, care se amestecă în vāpselă și se freacă pe o „paletă“ de sticlă de lemn sau de porțelan. Adresează-te la librăria pomenită mai sus, unde poți afla tot ceți trebuie la vāpsit și aurărit.

Întrebarea 159. Am fost primit ca moștenire o icoană mare și frumoasă, lucrată în oleiu. În cursul vremii, icoana s'a murdărit, fiind și așa veche și cam afumată. Și deoarece nu mă încumēt să o spēl cu apă caldă și săpun, Vē rog să-mi împărtășiți în prețuita „Foaia Poporului“, cum și cu ce ar trebui spēlată?

G. Dura.

Rēspuns. Spală icoana cu ajutorul unui burete (sponghe) curat de șters, înmuiat în apă rece și puțin spirt de țipirig (salmiac), 1½ linguri pentru 1 litră de apă.

Bursa din Buourestii.

Din 16 Iulie n. 1894.

Obiectul	%	cump. lei
Renta remană din 1875	5%	158.—
Renta română amortisabilă	5 "	06. 1/2
Renta română amortisabilă	5 "	—
Renta rom. (Rurale convertite)	6 "	—
Oblig. C. F. Române	6 "	102.—
Oblig. C. F. Române	4 "	—
Creditul fonciar rural	7 "	104.50
Creditul fonciar rural	5 "	90. 3/4
Oblig. cassei pensiunilor fr. 30 '0	10 fr	—
V. N.		
Banca Națională (ult. dividendă 84.45)	500	16.30
20 franci aur	—	20.01
Banca Națională a României	—	—

Tîrgurile din săptămîna viitoare după cîl. vechin.

Duminecă, 10 Iulie: Covasna, Almașul-mare.
Marți, 12 Iulie: Dicio-Sânt-Mărtin, Gross-Eidau, Vaida-Cămăraș.
Mercuri, 13 Iulie: Armeni, Cohalm, Gherla.
Joi, 14 Iulie: Huedin, Alba-Iulia, Paraid.
Vineri, 15 Iulie: Merghindeal, Pusta-Cămăraș.
Sămbătă, 16 Iulie: Buza, Săn-Paul, Olafaléu.

Călinclarul săptămîni.

Zilele	Călinclarul vechiu	Călincl. nou	Soarele
	Dum. Rosaliilor.		rês. ap.
Dum.	10 SS. 45 Mc. d Nicop.	22 M. Magd.	4 2 8 8
Luni	11 Mucenița Eufemia	23 Apolinaris	4 3 8 7
Marți	12 M. Proclu și Ilarie	24 Cristina	4 4 8 6
Merc.	13 Sob. Ach. Gavriil	25 Iacob Ap.	4 5 8 5
Joi	14 Apost. Achila	26 Ana	4 7 8 5
Vineri	15 SS. M. Chiril și Iul	27 Pantaleon	4 8 8 4
Sămb.	16 S. Muc. Atinogen	28 Inocențiu	4 9 8 2

Anunț!

Direcțiunea cassei de credit și economii din Apoldul-superior aduce la cunoștință P. T. public că cu începutul lunei Iulie 1894, cassa va fi deschisă, atât pentru depuneri de capitale, ridicări și solviri de împrumuturi cât și pentru domnii acționari, în toată săptămîna numai: **Marți, Joi și Sămbătă** dela oarele 8—12 a. m. și 2—6 p. m.

Apoldul-super., 12 Iunie 1894.

[1466] 2—3 Cassa de credit și economii: „Apoldul-superior“.

Hârtie de scrisori
cu inscripția

„Totul pentru Națiune!“

lozinca sublimă a Fetelor Române efectuează Librăria „Institutului Tipografic“ în ori-ce mărime de hârtie, cu diferite arabescuri, în cutii sau fără cutii.

2 medallii de aur,
13 de argint,
9 diplome de onoare.

Franz Joh. Kwizda.

Fluidul de restituțiune

al lui [182] 16—45

KWIZDA

apă de spălat pentru cai. Prețul unei sticle
1 fl. 40 cr. v. a.

De 30 de ani întrebunțată în grajdurile curții și ale militarilor și civililor, pentru întărire după strapațe mari, la scrintituri, înțepinirea mușchilor etc., face caii să presteze mult la trainare.

Liferant al curții c. și r. austro-ungare.

Liferant al curții reg. române.

Să se observe bine marca și să se ceară exclusiv fluidul de restituțiune a lui **Kwizda.**

Depositul principal:

Farmația cercuală
Korneuburg l. Viena.

Se capătă în toate farmaciile și drogueriile din Austro-Ungaria

Recunoscut ca cel mai bun și mai sănătos

adaus

la cafeaua de boane.

Se găsește pretutindenea.

Recomandat de autorități medicale

pe seama

femeilor, copiilor, care sufer de stomac etc.

1/2 chilo 25 cr. (50 bani).

Indispensabil pentru fiecare gospodărie și fiecare beutor de cafea e

CAFEAUA KNEIPP-MALZ-KATHREINER

cu gustul cafelei în boane.

Important pentru fiecare femeie casnică și mamă.

Sănătatea și bunăstarea familiei se găsesc mai ales în mâinile femeii și mamei! Cătră ele se adresează dar' introducerea „Cafelei Kneipp-Malz-Kathrein“. Ea e cea mai bună, singurul, firescul și sănătosul adaus la cafeaua în boane. Nici unei femei nu îi mai este îngăduit să rămână nepăsătoare în fața acestei cestiuini. Ea e de o eminentă importanță pentru sănătate și gospodărie! Pentru întâia-ooră se oferă un produs indigen, o adevărată cafea sănătoasă și cafea pentru familie! Gustoasă, sănătoasă și nutritoare dela sine, „Cafeaua Kneipp-Malz-Kathrein“ ca adaus păstrează cafelei în boane plăcuta ei aromă. A se începe cu un adaus de a treia parte și se poate indica adausul, după plăcere, până la jumătate și peste aceasta! Așadar' cătră economisire în asemănare cu surogatele folosite până acum, care singure sînt cu neputință de gustat și pe lîngă aceasta în cele mai multe casuri sînt vătămătoare sănătății și în tot casul numai mijloace de colorare. Că și cafeaua în boane, beută neamestecată e „otravă“ și are ca urmări boale de stomac și de nervi, înclinarea spre apoplexie, tremurarea mânilor etc. — știe fiecare gospodăreasă! Prin urmare cătră binevenit trebue să-i fie un adaus, care pe lîngă avantajile amintite, înlătură și efectele vătămătoare sănătății ale cafelei în boane! Succesul fără păreche în un timp atât de scurt dela introducerea ei, e cea mai strălucită dovadă în favorul ei!

„Cafeaua Kneipp-Malz-Kathrein“ se mai fabrică acum atât de excelent încât nu se simte nevoia unei amestecări meșteșugite și ea se macină și se toarnă simplu împreună cu cafeaua în boane și poate fi gătită în toate felurile până acum obișnuite. Pentru bolnavi și pentru persoanele slăbite, anume pentru copil absolut nu mai există un mijloc de hrană mai excelent ca Cafeaua-Malz, care se macină, se ferbe 5 minute, se strecoară și se amestecă cu miere (ori zăhar) și cu lapte. E cestiuine de conștiință pentru fiecare mamă a încerca aceasta; ea și copiii nu o vor mai părăsi!

[226] 5—11

NB. Pentru a se feri de imitații, la cum-părare să se lée seama la numele

Kathreiner

Marfa dată deschis sau în pachete socotite cu înșelăciune să se refuze necondiționat.

Foaie ilustrată pentru familie

„VATRA“

sub direcțiunea

dlor I. Slavici, I. L. Caragiale și G. Coșbuc.

Această revistă ilustrată este dirijată de unii dintre cei mai apreciați scriitori români, cu menirea de a oferi onor. public cetitor român, cele mai bune scrieri ale celor mai talentați scriitori români din toate părțile locuite de Români.

Trebuia în sfârșit o foaie, care să ocupe un loc de cinste pe masa fiecărei familii românești.

Nu va fi cruțată nici o jertfă pentru atingerea acestui scop; grija de căpetenie fiind a nu lăsa să se strecoare în această revistă nimic nepotrivit cu tradițiile neamului nostru și cu moravurile familiei.

Cele mai bune romane, povestiri, poezii etc. originale și alese, vor ocupa primul loc și numai întâmplător în al 2-lea rând traducțiuni. Toate însă în cea mai curată, mai aleasă și mai frumoasă românească.

Artele, știința, recenziunile teatrale și musicale, noutățile literare, evenimentele însemnate, partea variată și humoristică, toate își vor avea coloanele speciale rezervate în această foaie, cu competență și cu onestitate redactate.

Nici viața casnică nu va fi neglijată: Sfaturi bune din punctul de vedere al educațiunii, higienii, îmbrăcăminteii, a traiului economic, felurite îndrumări folositoare economiei casei, vor fi tratate cu multă grijă.

Ilustrațiunile vor fi alese pe cât e cu putință din istoria neamului nostru, copii după tablourile artiștilor noștri și a celor străini, vederi felurite din țeara noastră și de pretutindena unde locuiesc Români.

În aceste condițiuni se va prezenta onoratului public român, foaia ilustrată pentru familie

„VATRA“

ca un mărgăritor al literaturii noastre naționale, și va apăre de 2-ori pe lună, adică 24 fascicule pe an de câte 4 coale 4° mare, tipărită cu îngrijire pe hârtie velină.

Prețul abonamentului pe un an este:

Pentru Austro-Ungaria: coroane 24. Pentru țările Uniunii-Latine: fr. 24.

Vânzarea cu numărul: coroane 1.10 (Austro-Ungaria), franci 1.10 (țările Uniunii-Latine).

Subsemnatul vă roagă să primiți cu simpatie apariția acestei publicațiuni românești, și să-i asigurați continuitatea prin binevoitorul d-voastre sprijin, abonându-vă la ea.

Abonamente se primesc și în librăria „Institutului Tipografic“ Sibiu, Strada Măcelarilor Nr 21.

Cu deosebită stimă:

C. SFETEĂ,

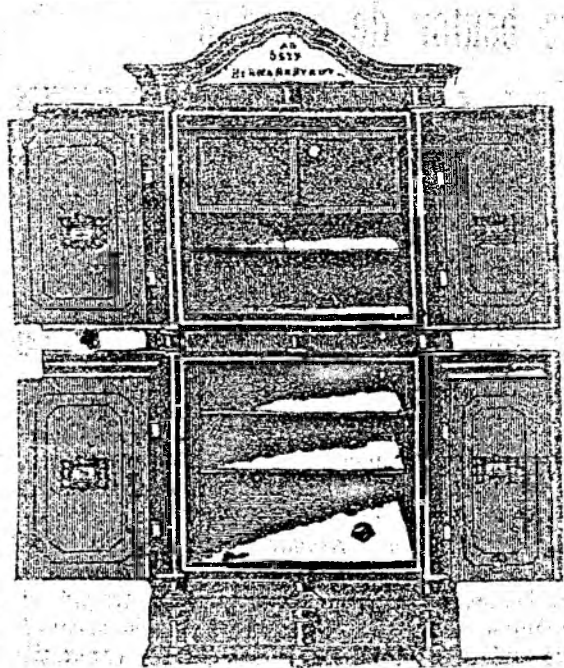
librar-editor. — BUCUREȘTI.

[476] 5—30

CĂRȚI.

La librăria „Institutului Tipografic“ din Sibiu se află următoarele cărți:

„Memorial“, Archiep. și Metropolitanul Andreiu baron de Șaguna, de Nicolae Popea	fl. 1.30
„Bate la ușă“, de Carmen Sylva	„ 1.10
„Domenich Pablo“, de Carmen Sylva	„ —28
„Povestile Bănatului“, de Căntana	„ —30
„Trávnice“, 100 piese Slovacesti. Volum. I și II. à 1 fl. 50 cr.	„ 3.—
„Izvoade“, de Demetrescu	„ 4.40
„Homo-Sum“, roman de Ebers	„ —
„Literatura popor. română“, de Gaster	„ 2 75
„Studii Critice“, de Ghera. Vol. I și II. à 2 fl. 20 cr.	„ 4.40
„Să auzim, toaste	„ —25
„Memorii din timpul războiului“, de Georgescu	„ —88
„365 Anecdote și glume“, de Gheja	„ —.0
„Poesii“, de Nicolae Iarga	„ 1.10
„Lascar Viorescu“, o icoană a Moldovei din 1851, de Kotzebue	„ 2.20
„Din Moldova“, schițe de Kotzebue	„ 1.10
„Floarea din Firenze“, de Livescu	„ —55
„Cerșitorul“, dramă în 2 acte de Livescu	„ —55
„Poesii“, de Macedonski	„ 2.20
„Elemente ungurești în limba română“, de Mândrescu	„ 1.50
„Doina“, conf. ținută la ateneul din Bêrlad, de Mândrescu	„ —28
„Critice“ 1867—1892, de Maiorescu. Vol. I și II. à 2 fl. 20 cr.	„ 4.40
„Introducere la psihofisică“, de Mihailescu	„ 1.90
„Poesii“, de Veronica Micle	„ 1.65
„Higiena română“, de Dr. Leo Murășianu	„ 1.—
„Capii de pe natură“, de Negruzzi	„ 1.65
„Poesii“, de Negruzzi	„ 1.10
„Teatru“, de Negruzzi. 3 Vol.	„ 8.25
„Pui de lei“, de Nenițescu	„ 1.10
„Introducere în Cărțile Testamentului vechiu și nou“, de Dr. Iuliu Olariu	„ 2.50
„Scrierile părinților apostolești“, de Dr. Iuliu Olariu	„ —75

Fabricant în țeară!

Ces. și reg. privil.

Prima fabrică de casse ardelenească.

Existând de 12 ani, premiata cu mai multe distincțiuni a lui

A. Géza Öszy,

Quergasse Nr. 39, SIBIU, Hechtgasse Nr. 40.
recomandă

Cassele și cassetele sale de fier pentru păstrat bani, cărți și documente

— sigure contra focului și spargerii —

de construcție proprie a ei și putând fi deschise numai de cumpărătorul însuși. Diferite forme și mărimi, cu prețuri mai ieftine, decât asemenea produse din alte fabrici.

CASSELE

[387] 9—

sunt expuse vederii cercetătorilor în localul fabricii.

— Prețuri curente ilustrate se trimit la cerere gratis și franco. —